

Fogyatékosság és egészségi okból fakadó korlátozottság

Előszó

1. Fogyatékossággal élők

2. A korlátozottság területei

3. Korlátozottság korcsoport szerint

4. Korlátozottság település szerint

5. Korlátozottság háztartástípus szerint

6. Korlátozottság iskolai végzettség szerint

7. Korlátozottság gazdasági aktivitás szerint

8. Korlátozottság a végzett foglalkozások jellege szerint

9. Korlátozottság és digitális eszközhasználat

10. Korlátozottság változása 2010–2024

Módszertan

A Központi Statisztikai Hivatal 2022. október 1. és november 28. között hajtotta végre Magyarország 16. népszámlálását. A népszámlálás önkéntesen megválaszolható, egészségi állapotra vonatkozó kérdései átfogó képet nyújtanak a tartósan betegekről, fogyatékossgal élőkről és egészségi okból korlátozottakról.

Jelen kiadványban a fogyatékossgára és korlátozottságra vonatkozó adatokat mutatjuk be részletebben. A fogyatékossgára vonatkozó kérdésre a teljes népesség 71%-a válaszolt, míg a korlátozottságra vonatkozó kérdések az ötéves és annál idősebb népesség 74%-áról nyújtanak képet.

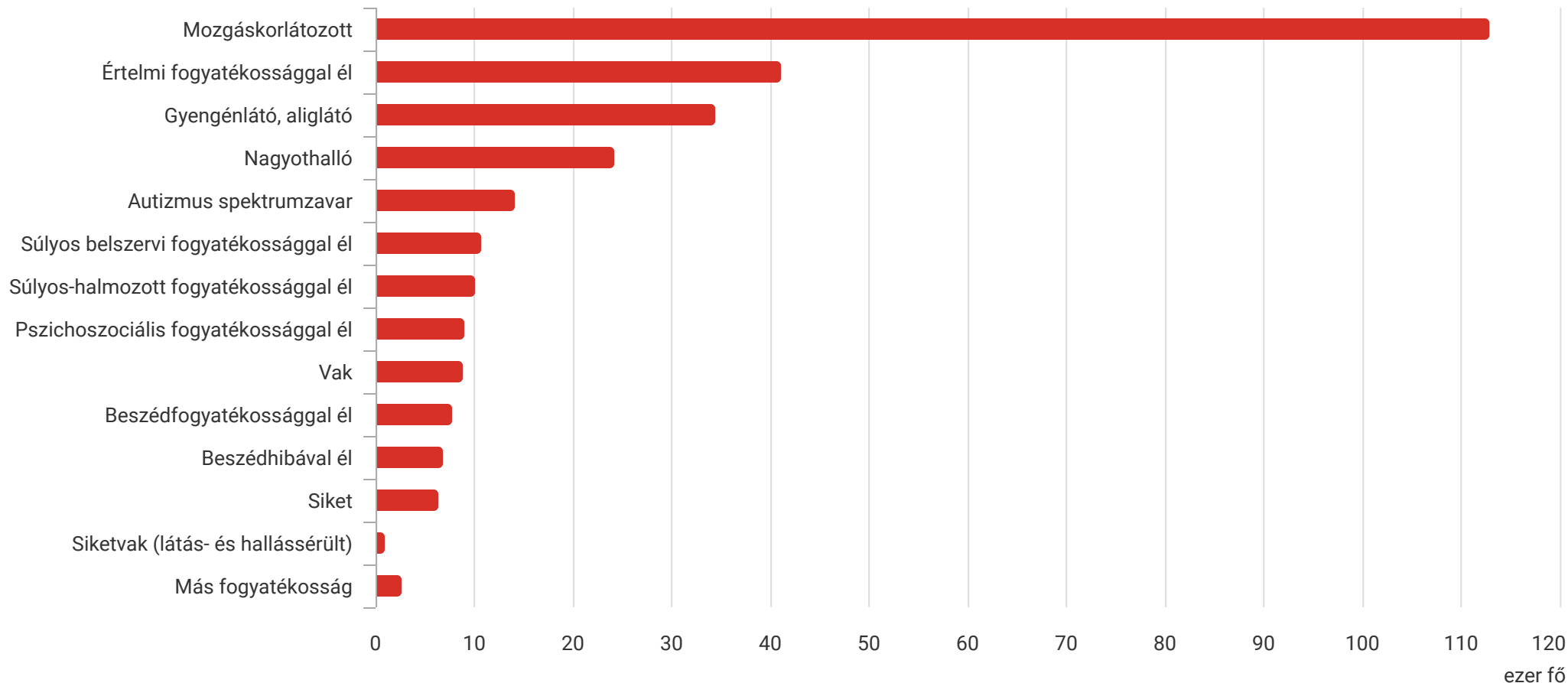
Míg a fogyatékossga közvetlenül az egészségi állapotot mutatja meg, addig a korlátozottság azt, hogy az emberek mekkora nehézségeket tapasztalnak meg a mindennapi életük során az egészségi állapotuk, fogyatékossgájuk miatt. Magyarországon a 2022-es népszámlálás volt az első, ahol lekérdezésre került a *Washington Group on Disability Statistics* alapvető tevékenységekben való korlátozottságra vonatkozó, nemzetközi összehasonlításra is alkalmas rövid kérdéssora, legrészletesebben ennek eredményeit mutatjuk be.

Az utolsó fejezetben a korlátozottság időbeli alakulásának vizsgálatához a mindennapi tevékenységekben való korlátozottság (*GALI, Global Activity Limitation Indicator*) értékeit vizsgáljuk meg az évente lekérdezésre kerülő Európai Jövedelmi és Életkörülmény Adatfelvételből (*EU-SILC*).

1. Fogyatékosággal élők

A népszámlálás fogyatékoságra vonatkozó kérdésére közel hétmillióan válaszoltak, közülük 274 ezer személy vallotta fogyatékosnak magát. A leggyakoribb fogyatékoság a mozgáskorlátozottság, a magukat fogyatékosnak vallók 41%-a él mozgáskorlátozottsággal. Az értelmi fogyatékosággal élők aránya 15%, a gyengénlátóké és aliglátóké 13%, a nagyothallóké 9%, az autistáké 5% volt 2022-ben. A többi fogyatékoság aránya nem érte el az öt százalékot. (Egy személy több fogyatékoság típusban is érintett lehet.)

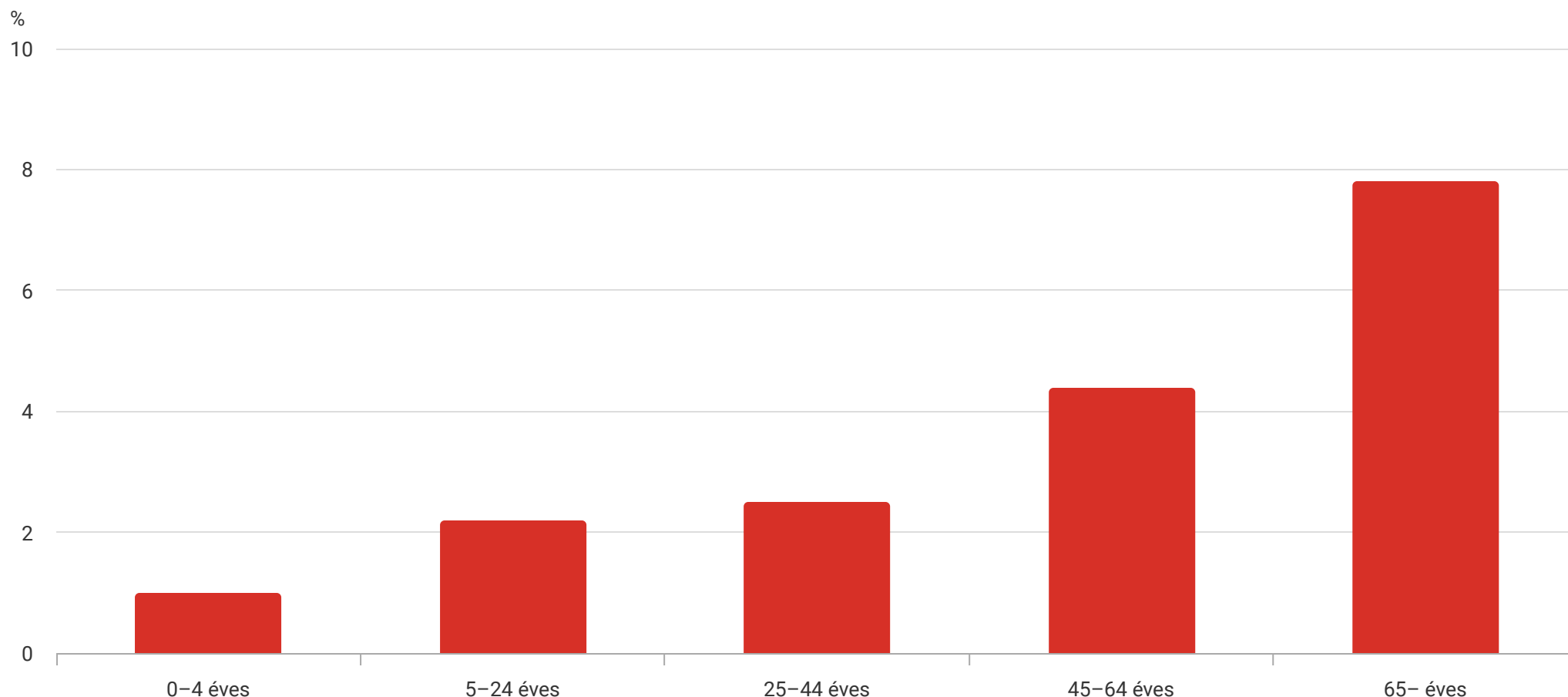
Fogyatékosággal élők száma, 2022

1.1. Fogytékosság korcsoport szerint

Összességében a kérdésre válaszolók 4,0%-a vallotta fogyatékosnak magát. Életkor szerint számottevő különbségek figyelhetők meg a fogyatékossgal élők arányában: leginkább a középkorú korosztálytól emelkedik, ahol a veleszületett vagy szerzett (pl. baleset okozta) fogyatékossgok mellett az életkorból eredő problémák is egyre gyakoribbak. A 45–64 éves korosztályban 4,4%, a 65 éves és annál idősebbek között már 7,8% él valamilyen fogyatékossggal.

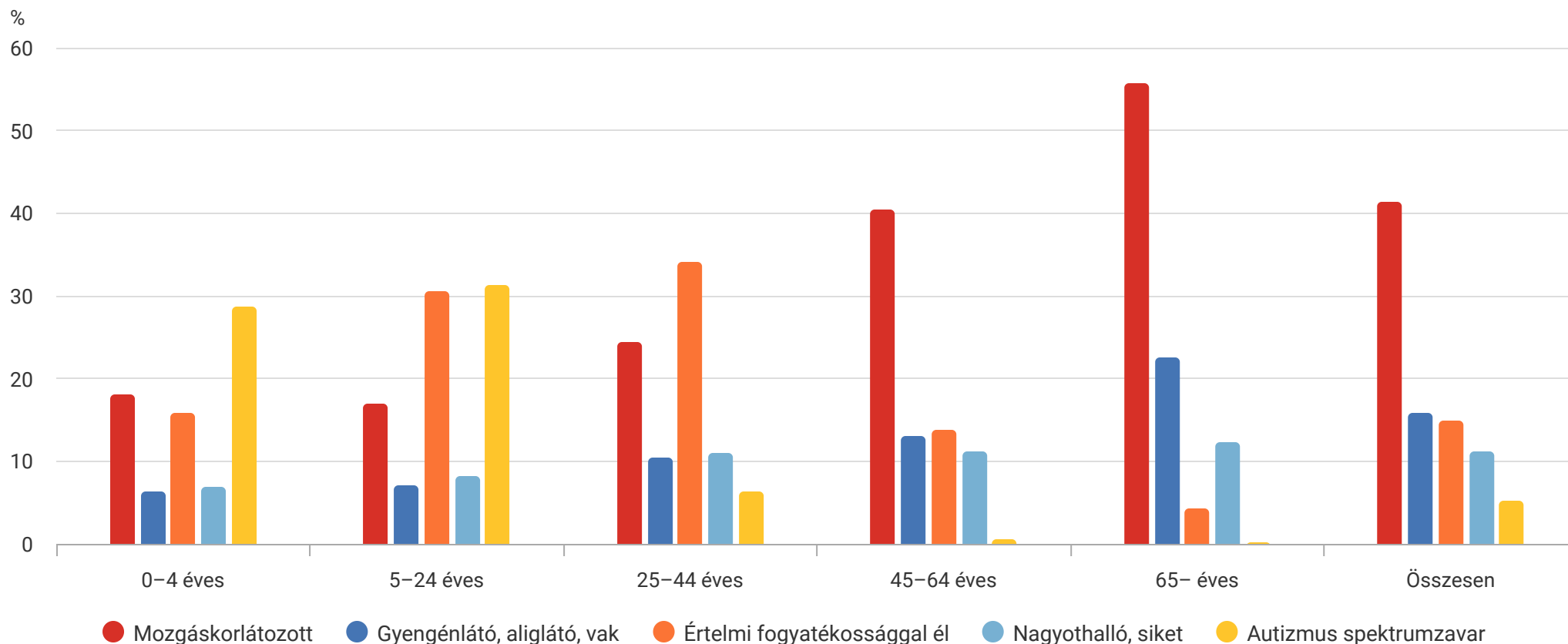
Fogyatékossggal élők aránya korcsoport szerint, 2022

1.2. Fogyatékoság típusa korcsoport szerint

A különböző korosztályok körében más-más fogyatékoságtípus a meghatározó. 5 éves kor alatt a leggyakoribb fogyatékoság az autizmus spektrumzavar, ami ebben a korosztályban a fogyatékosággal élők 29%-át érinti; az 5–24 éves korosztályban már az autizmussal azonos az értelmi fogyatékoság súlya (31–31%); a 25–44 éves korosztályban az értelmi fogyatékosággal élők aránya a legmagasabb (34%); 45 éves kortól pedig már a mozgáskorlátozottságnak van a legnagyobb súlya, amely a 45–64 éves fogyatékosággal élők 41%-át, a 65 éves és annál idősebbek 56%-át érinti.

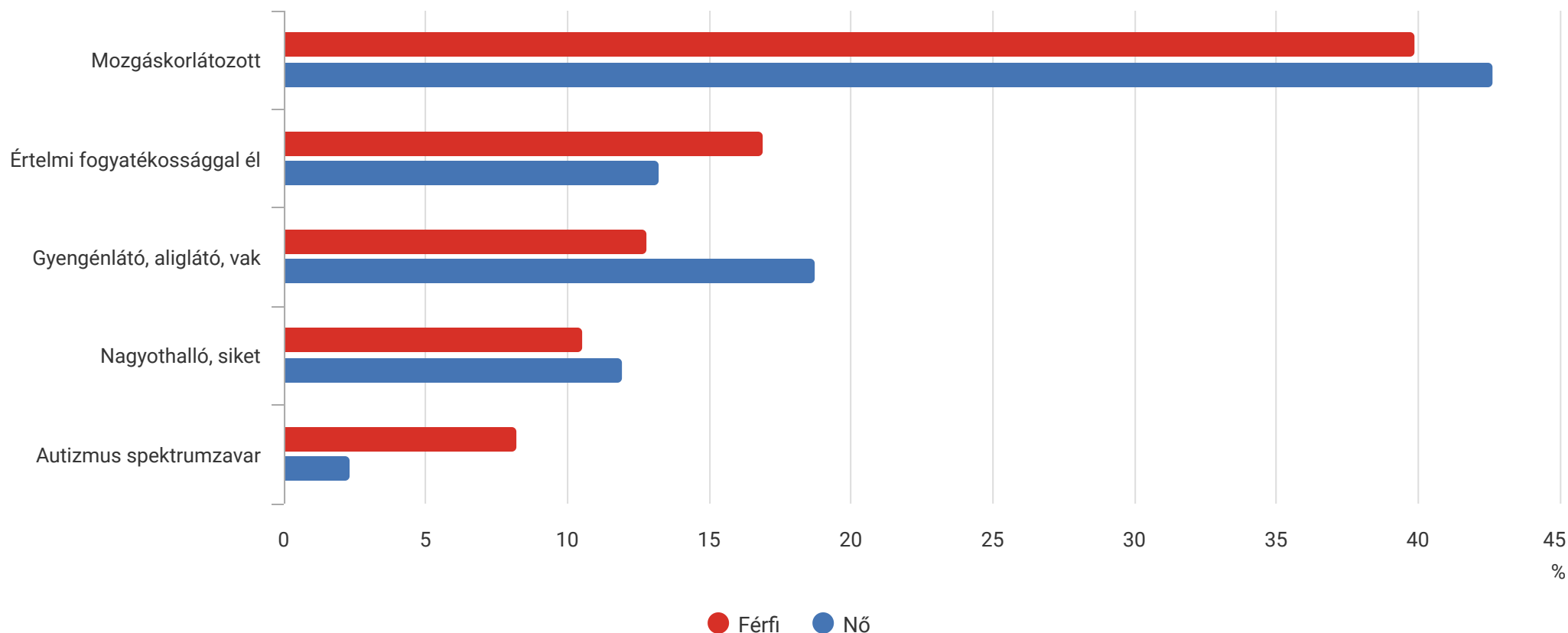
A leggyakoribb fogyatékoságok előfordulása a fogyatékosággal élők körében korcsoport szerint, 2022

1.3. Fogyatékoság nemek szerint

A fogyatékossgal élők aránya közel azonos a férfiak és nők között (4,1, illetve 3,9%), ugyanakkor a fogyatékossgal élő férfiak kétharmada, míg a nők csupán fele 65 év alatti. Az eltérő kormegoszlás is indokolja, hogy a fogyatékossgal élő nők körében a férfiakhoz viszonyítva nagyobb arányban fordul elő az elsősorban az idősebb korosztályt érintő gyengénlátás, aliglátás, vakság; a mozgáskorlátozottság; a nagyothallás és siketség; ugyanakkor a férfiaknál magasabb az autizmussal és az értelmi fogyatékossgal élők aránya.

A leggyakoribb fogyatékossgok előfordulása a fogyatékossgal élők körében nemek szerint, 2022

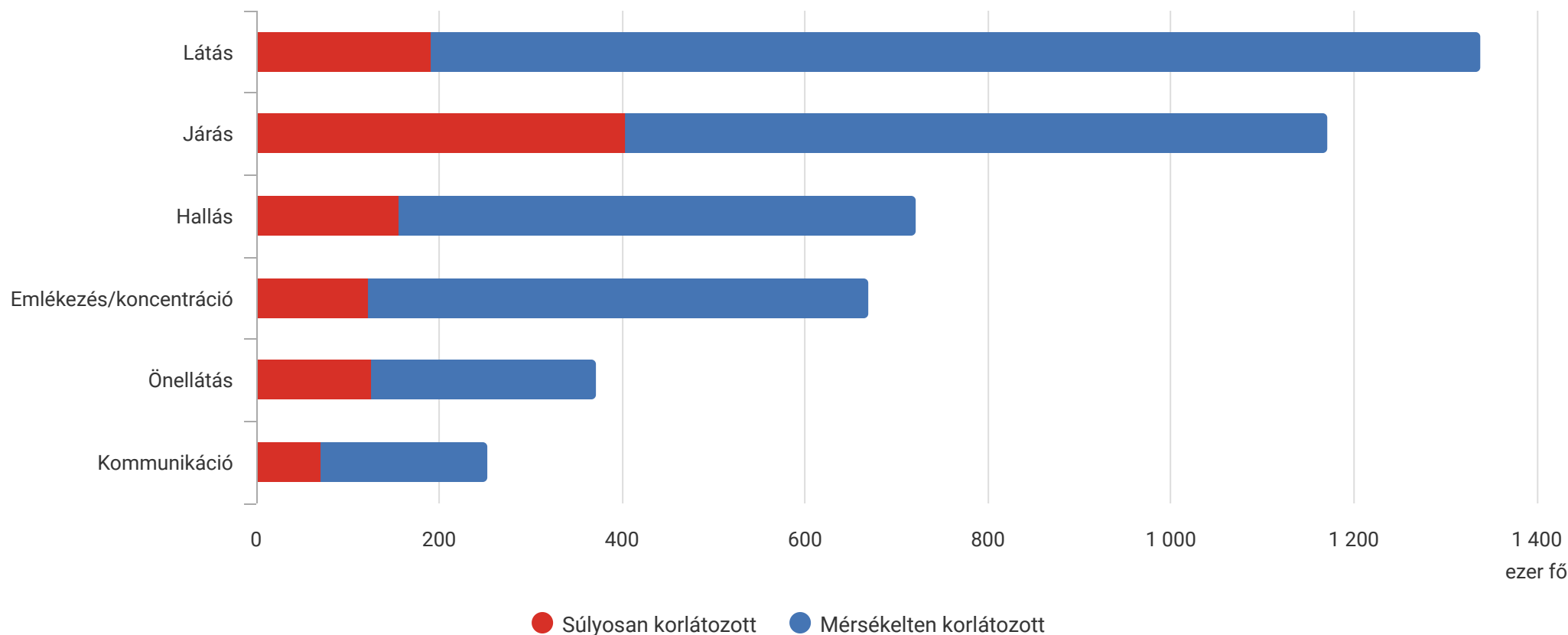
1.4. További adatok a Népszámlálási adatbázisból

- ♦ [Fogyatékosággal élők száma nem szerint](#) ↗
- ♦ [Fogyatékosággal élők száma korcsoport szerint](#) ↗
- ♦ [Fogyatékosággal élők száma iskolai végzettség szerint](#) ↗
- ♦ [Fogyatékosággal élők száma gazdasági aktivitás szerint](#) ↗
- ♦ [Fogyatékosággal élők száma településtípus szerint](#) ↗
- ♦ [Fogyatékosággal élők száma vármegye és régió szerint](#) ↗
- ♦ [Fogyatékosággal élők száma korlátozottság adatokkal korrigálva nem szerint](#) ↗
- ♦ [Fogyatékosággal élők száma korlátozottság adatokkal korrigálva korcsoport szerint](#) ↗
- ♦ [Fogyatékosággal élők száma korlátozottság adatokkal korrigálva iskolai végzettség szerint](#) ↗
- ♦ [Fogyatékosággal élők száma korlátozottság adatokkal korrigálva gazdasági aktivitás szerint](#) ↗
- ♦ [Fogyatékosággal élők száma korlátozottság adatokkal korrigálva településtípus szerint](#) ↗
- ♦ [Fogyatékosággal élők száma korlátozottság adatokkal korrigálva vármegye és régió szerint](#) ↗

2. A korlátozottság területei

A népszámlálás az úgynevezett funkcionális korlátozottságot, az alapvető tevékenységekben megélt nehézségeket vizsgálta a látás, hallás, járás, önellátás, emlékezés/koncentráció és kommunikáció terén. Közel 640 ezer fő, a válaszadók 9%-a súlyosan, míg 1,8 millió fő, a kérdésre válaszolók 27%-a mérsékelten korlátozott. A legtöbben a látásukban korlátozottak (több, mint 1,3 millió fő), de a leggyakoribb súlyos korlátozottság a járásban, lépcsőn közlekedés terén jelentkezik, amely több mint 400 ezer főt érint. (Egy személy több korlátozottság típusban is érintett lehet.)

Korlátozottság típusai az ötéves és annál idősebb népességben, 2022

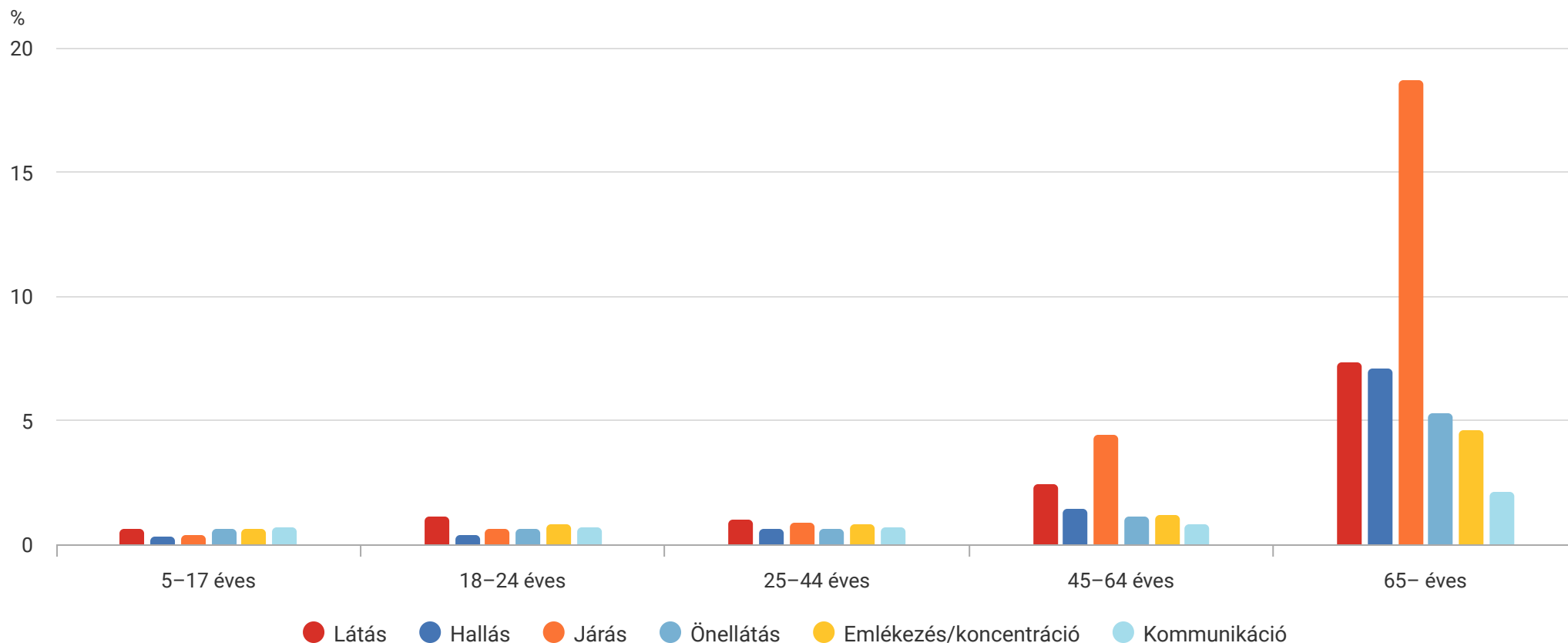

2.1. A súlyos korlátozottság területei korcsoport szerint

A súlyos korlátozottság a funkcionális korlátozottság egyik területén sem haladja meg az 1%-ot gyerekkorban és fiatal felnőttkorban. A negyvenes életévek közepétől kezdődik a súlyos nehézségekkel küzdők arányának markánsabb növekedése, elsősorban a járás, látás és hallás terén. Az idősek körében a középkorúakhoz viszonyítva a többi területen is ugrásszerűen nő a nagy nehézségekkel szembesülők aránya.

Összességében a súlyosan korlátozottak aránya az 5–44 éves korosztályban 2,5%, a 45–64 éveseknél már 7,5%, a 65 év felettiekénél pedig 26%.

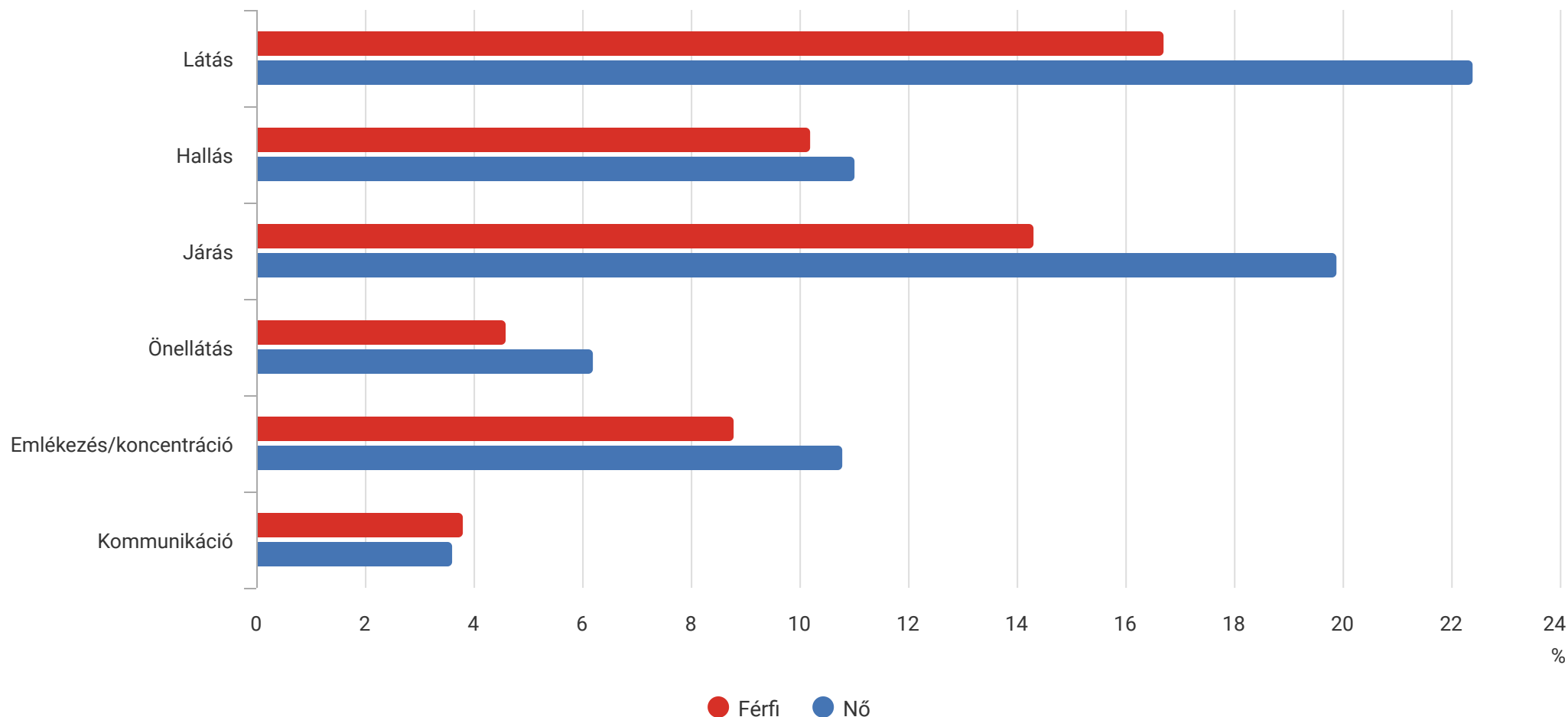
A súlyos korlátozottság területei korcsoportonként az ötéves és annál idősebb népességben, 2022

2.2. A korlátozottság területei nemek szerint

A nyelvi kommunikáció kivételével az alapvető tevékenységek minden területén a nők körében magasabb a korlátozottak aránya. Különösen a járás és a látás terén rosszabb a nők helyzete a férfiakénál, ami többek között összefügg azzal, hogy a korlátozott nők között a férfiakhoz viszonyítva jóval magasabb az idősek aránya (50, illetve 38%).

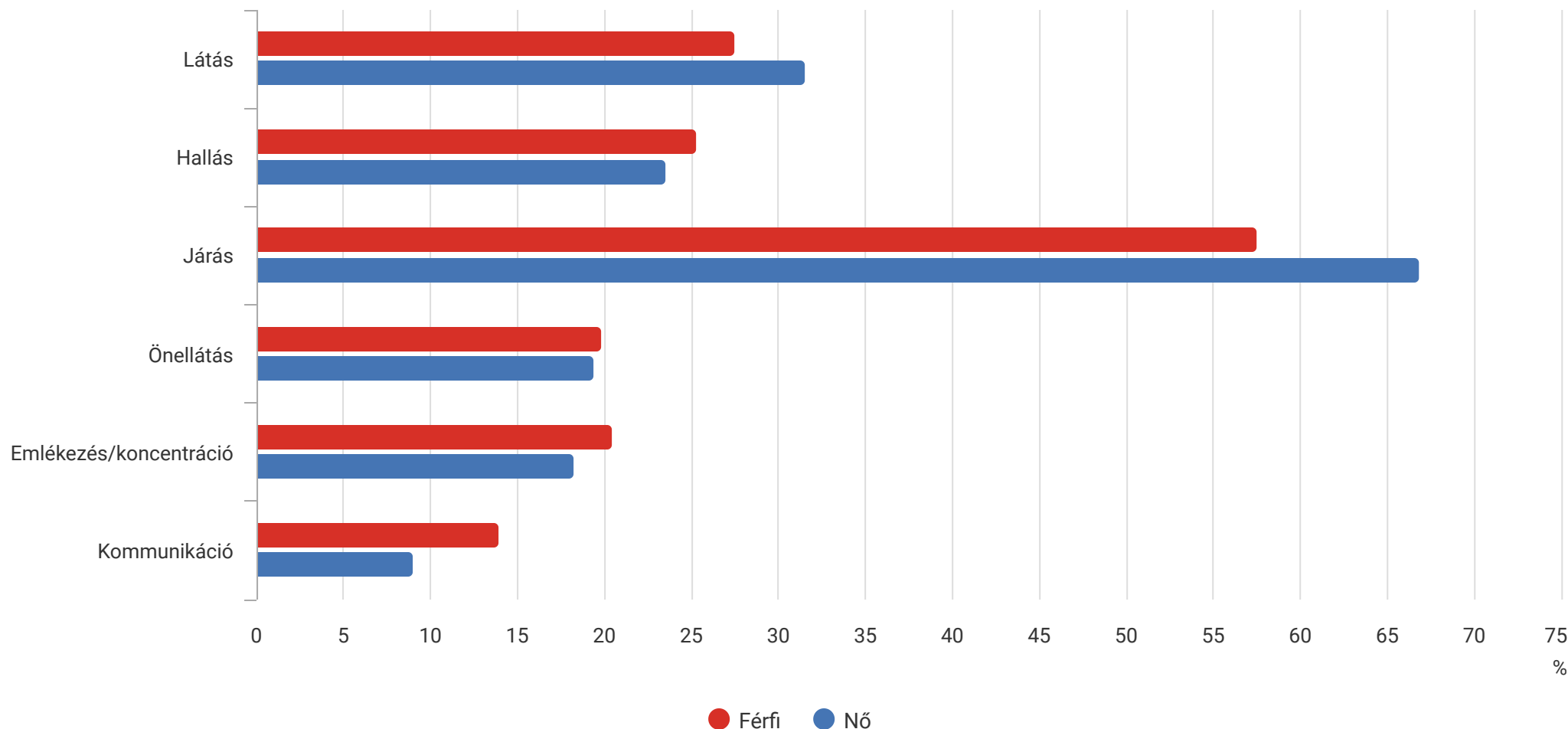
A korlátozottság területei az ötéves és annál idősebb népességben nemek szerint, 2022

2.3. A súlyos korlátozottság területei nemek szerint

A súlyosan korlátozottak között is a nőknél magasabb a járás és látás terén nehézségekkel küzdők aránya, ugyanakkor a férfiak körében a nőkhöz képest több mint másfélszer nagyobb a kommunikációs nehézségekkel élők, és 12%-kal magasabb az emlékezés, koncentráció terén súlyos problémákkal élők aránya.

A súlyos korlátozottság területei az ötéves és annál idősebb súlyosan korlátozottak körében,
nemek szerint, 2022

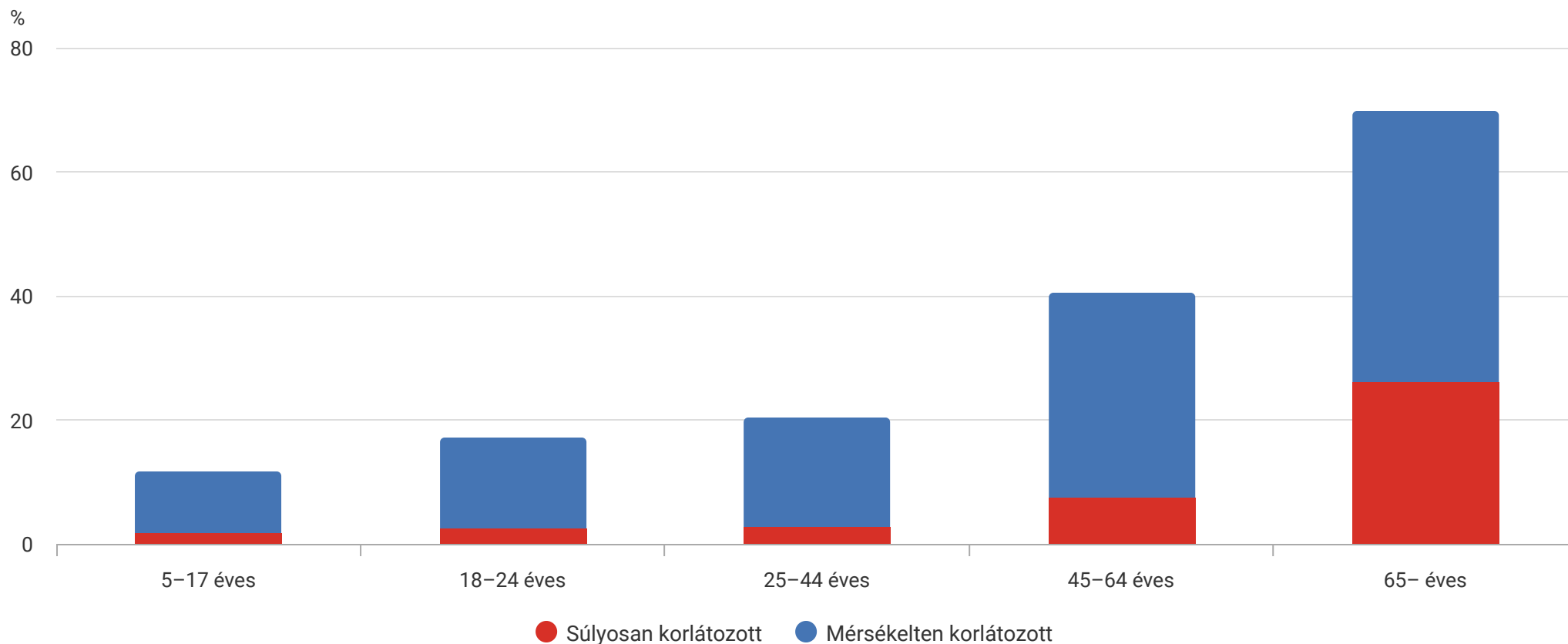
2.4. További adatok a Népszámlálási adatbázisból

- ♦ [Korlátozottság a látásban nem és korcsoport szerint](#) ↗
- ♦ [Korlátozottság a hallásban nem és korcsoport szerint](#) ↗
- ♦ [Korlátozottság a járásban nem és korcsoport szerint](#) ↗
- ♦ [Korlátozottság az önellátásban nem és korcsoport szerint](#) ↗
- ♦ [Korlátozottság az emlékezésben, koncentrációban nem és korcsoport szerint](#) ↗
- ♦ [Korlátozottság a beszédben nem és korcsoport szerint](#) ↗

3. Korlátozottság korcsoport szerint

Az egészségi okból korlátozottak aránya az életkorral növekszik, főként a negyvenes életévek közepétől. A 25–44 éves korosztály 20, a 65 éves és annál idősebbek már 70%-a szembesül kisebb-nagyobb nehézségekkel az alapvető tevékenységekben. Legnagyobb mértékben a súlyosan korlátozottak aránya emelkedik, a 65 éves és annál idősebbek több mint negyede küzd súlyos nehézségekkel. A gyermekek és fiatalok között a súlyos korlátozottság ritka (2–3%), a mérsékelt korlátozottság viszont minden tizedik gyermeket és minden hetedik fiatalot érint.

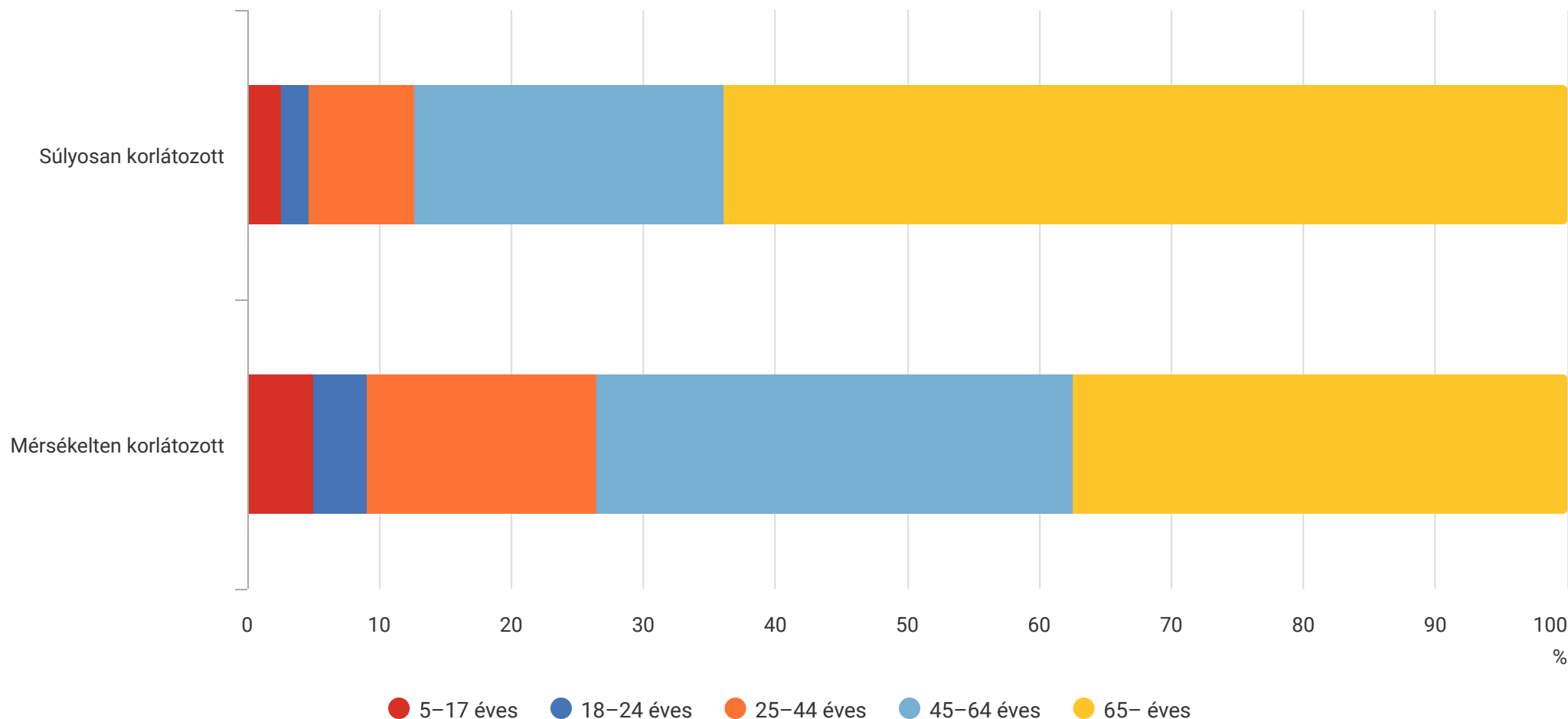
Egészségi okból korlátozottak aránya korcsoport szerint, 2022

3.1. Korlátozottság súlyosság és korcsoport szerint

A súlyosan, illetve mérsékelten korlátozottak korstruktúrája jelentős mértékben eltér egymástól. Míg a súlyosan korlátozottak kétharmada 65 éves és annál idősebb, a mérsékelten korlátozottak kor szerinti megoszlása kiegyenlítettebb: csak négytizedük idős, és a súlyosan korlátozottakhoz képest körükben kétszer akkora a 45 év alattiak aránya (26%).

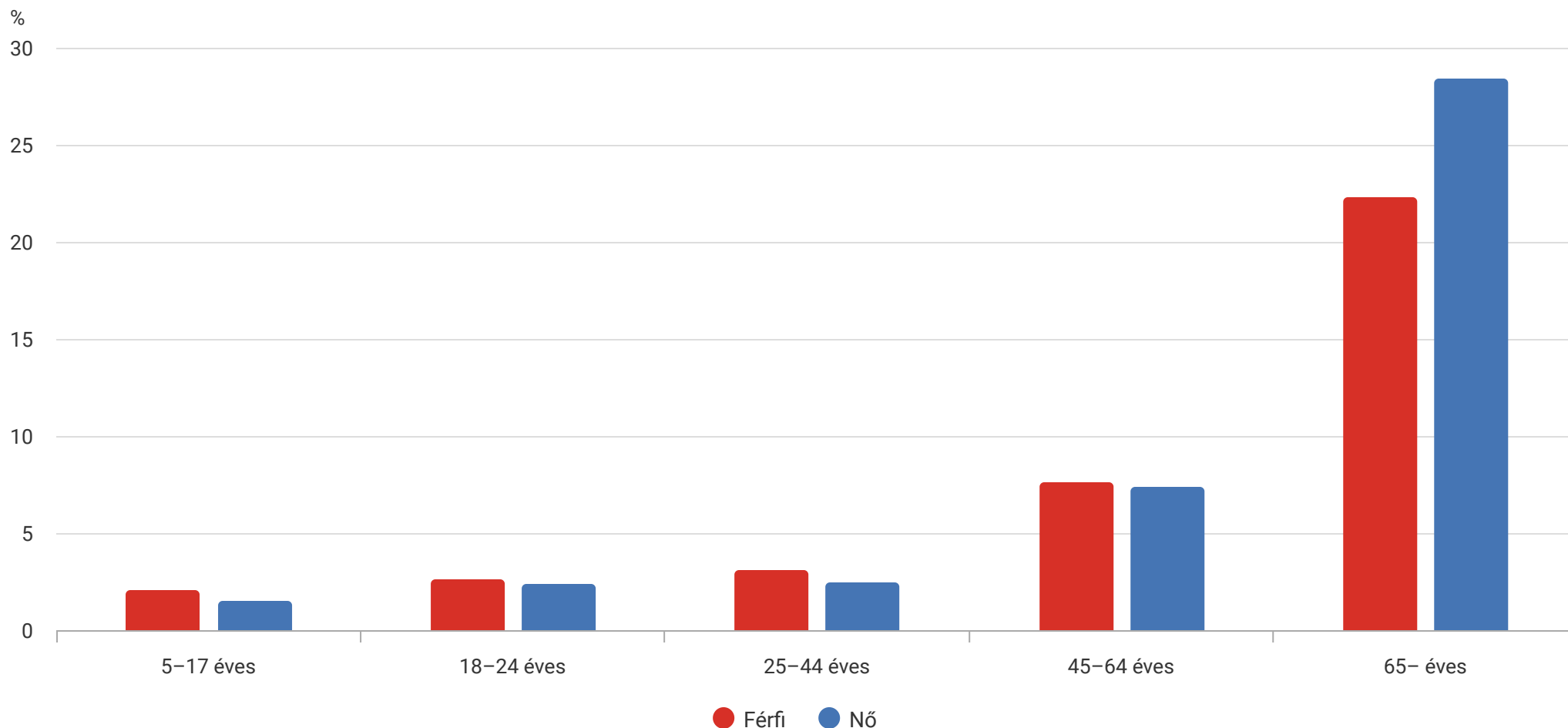
Egészségi okból korlátozottak korcsoport szerint, 2022

3.2. Súlyos korlátozottság nem és korcsoport szerint

A nők között magasabb a súlyosan korlátozottak aránya (11%), mint a férfiaknál (7,9%), ami a 65 éves és annál idősebb nők rosszabb helyzetéből adódik. Az idős nők 28%-a, míg az idős férfiak 22%-a súlyosan korlátozott. Ezzel szemben a 65 év alatti férfiak körében a súlyosan korlátozottak aránya kismértékben meg is haladja a nőkéét (4,6, illetve 4,2%).

Súlyosan korlátozottak aránya nem és korcsoport szerint, 2022

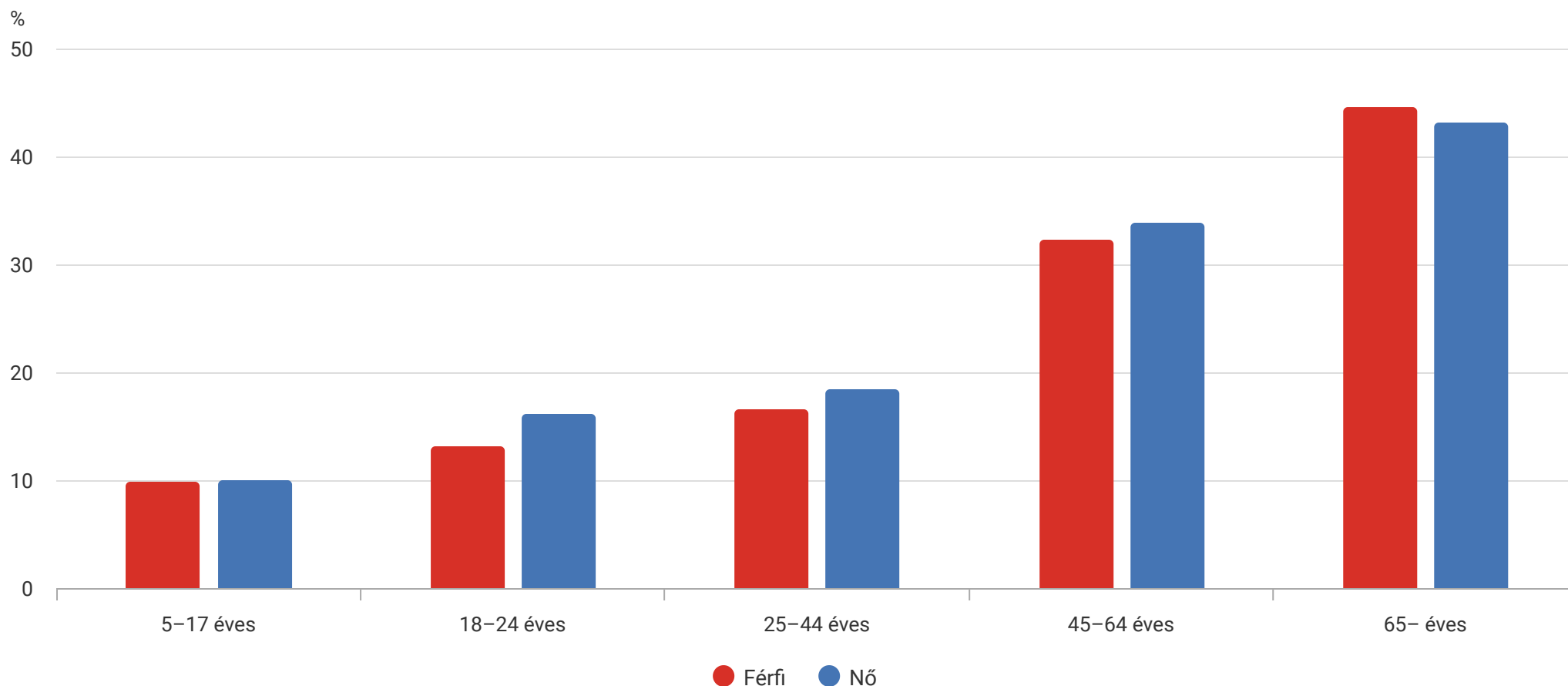

3.3. Mérsékelt korlátozottság nem és korcsoport szerint

A mérsékeltan korlátozottak aránya szintén magasabb a nők, mint a férfiak között (28, illetve 25%). A nők helyzete a 18–64 éves korosztályban rosszabb a férfiakénál (25, szemben a 23%-kal), ugyanakkor a 65 évesek és annál idősebbek körében fordított a helyzet: a férfiak 45, míg a nők 43%-a érintett.

Összességében a férfiak 33%-a, a nők 39%-a korlátozott, vagyis kisebb-nagyobb nehézségeket tapasztal meg az alapvető tevékenységek legalább egyikében.

Mérsékeltan korlátozottak aránya nem és korcsoport szerint, 2022

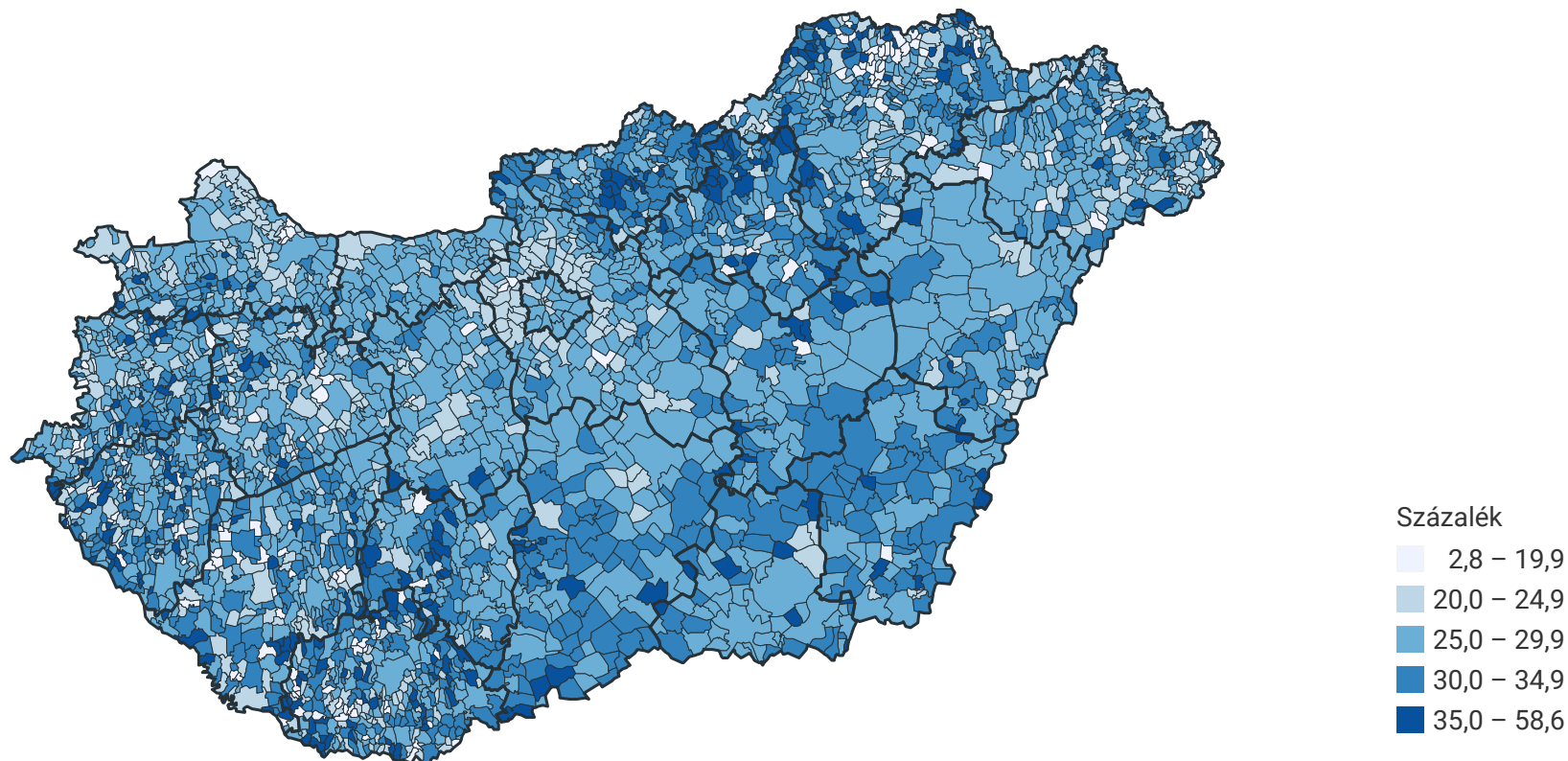
3.4. További adatok a Népszámlálási adatbázisból

- ✦ [Egészségi okból fakadó korlátozottság nem szerint](#)
- ✦ [Egészségi okból fakadó korlátozottság korcsoport szerint](#)

4. Korlátozottság település szerint

Az egészségi állapota miatt korlátozott népesség aránya szoros összefüggésben áll a népesség korösszetételével. Azokon a településeken, ahol magasabb az idősek aránya – például az idősek számára fenntartott intézmények jelenléte miatt – a korlátozottak aránya is magasabb. A Dunántúl és az Alföld déli részén, valamint a Mátrától északra elhelyezkedő területeken számos olyan település található, ahol 30% felett volt 2022-ben az egészségügyi okokból korlátozottak aránya. Ezzel szemben alacsonyabb a korlátozott népesség aránya a fővárosi és nagyvárosi agglomerációkban, ahol nagyobb arányban élnek fiatalabbak.

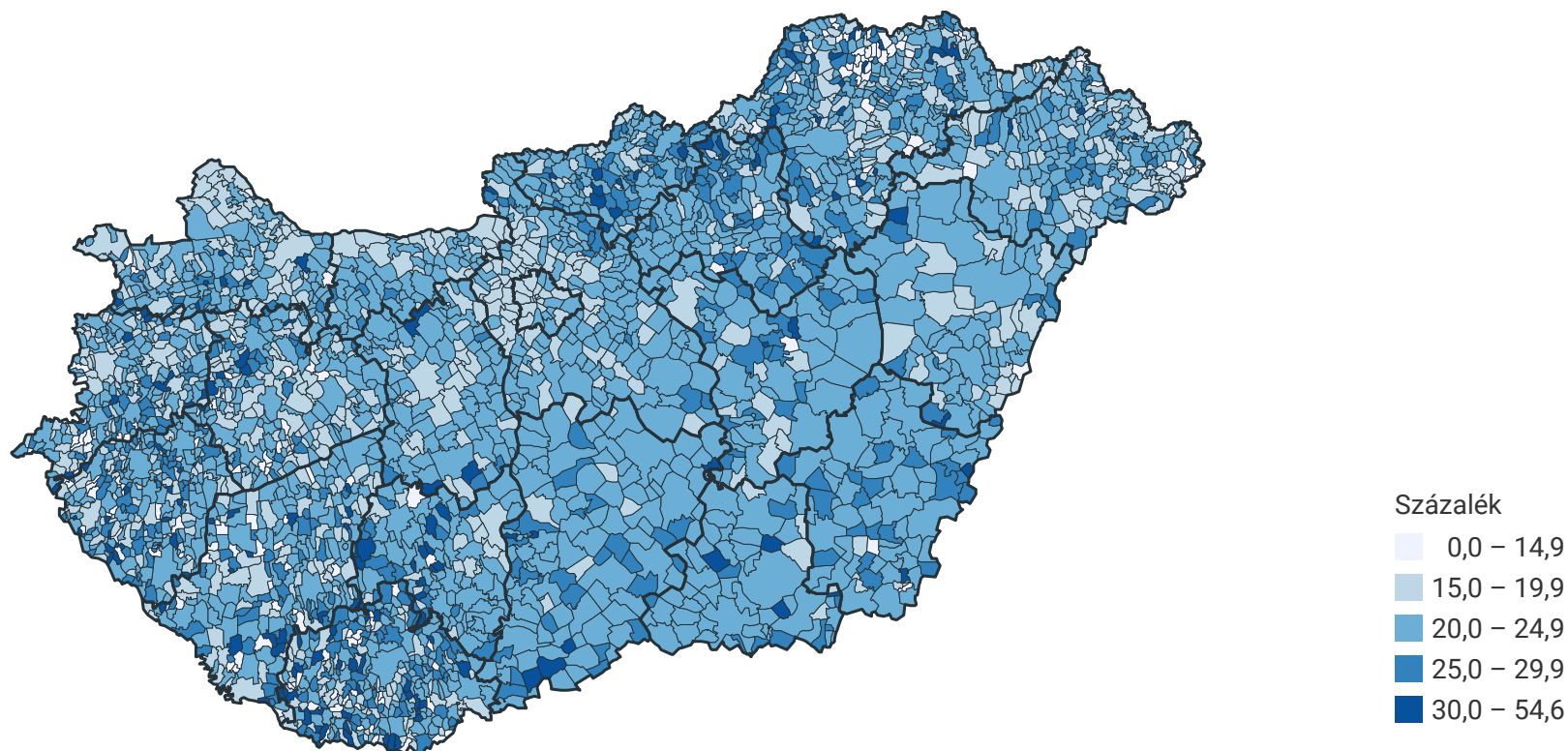
Egészségi állapota miatt korlátozott népesség aránya az ötéves és annál idősebb népességben Magyarország településein, 2022

4.1. Korlátozottság település szerint a 16–64 éves népességben

A munkaképes korúakon (15–64 éves) belül az egészségi okból korlátozottak arányának területi elhelyezkedése hasonló a teljes népességéhez, de annak szintje jóval alacsonyabb. A főváros kerületeinek többségében és egyes nagyvárosokban (Győr, Székesfehérvár, Szombathely), valamint vonzáskörzetükben alacsony az egészségi okból korlátozott népesség aránya. Ezzel szemben a kevésbé városias területeken, elsősorban a Dél-Dunántúlon, illetve Nógrád és Heves vármegyében már ebben a korcsoportban is nagyobb fokú a népesség egészségi okból eredő korlátozottsága.

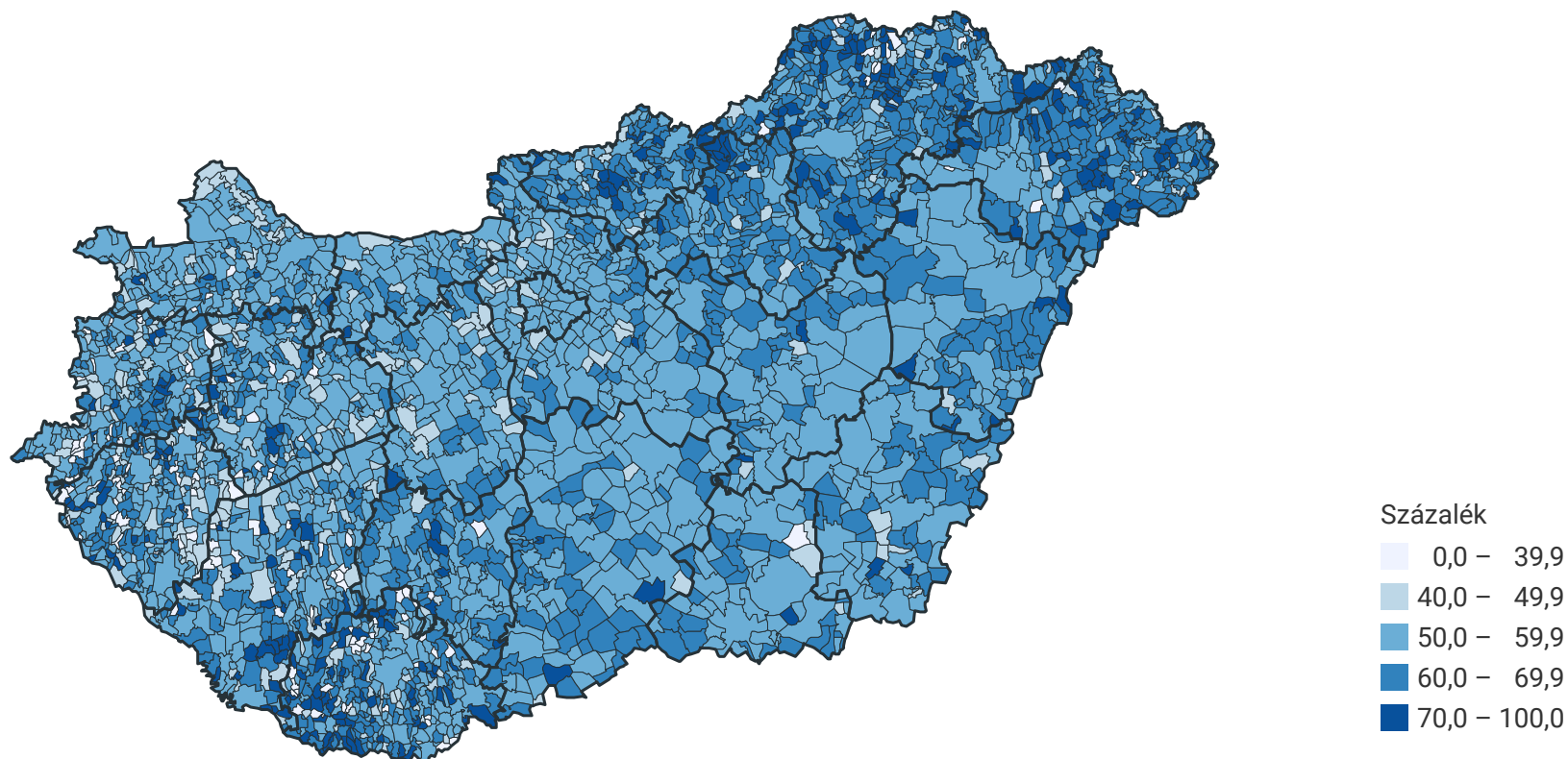
Egészségi állapota miatt korlátozott népesség aránya a 15–64 éves népességben Magyarország településein, 2022

4.2. Korlátozottság település szerint a 65 éves és annál idősebb népességben

A 65 éves és annál idősebbek esetében az egészségi okból korlátozott népesség térbeli eloszlása jelentősen eltér a munkaképes korúakétól. Ebben a korcsoportban, akárcsak a 15–64 évesek között, a dél-dunántúli települések helyzete szintén kedvezőtlen, ugyanakkor magas értékek jellemzők Nógrád és Heves mellett Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében is, különösen az utóbbiban éles a kontraszt a fiatalabb korcsoporthoz képest.

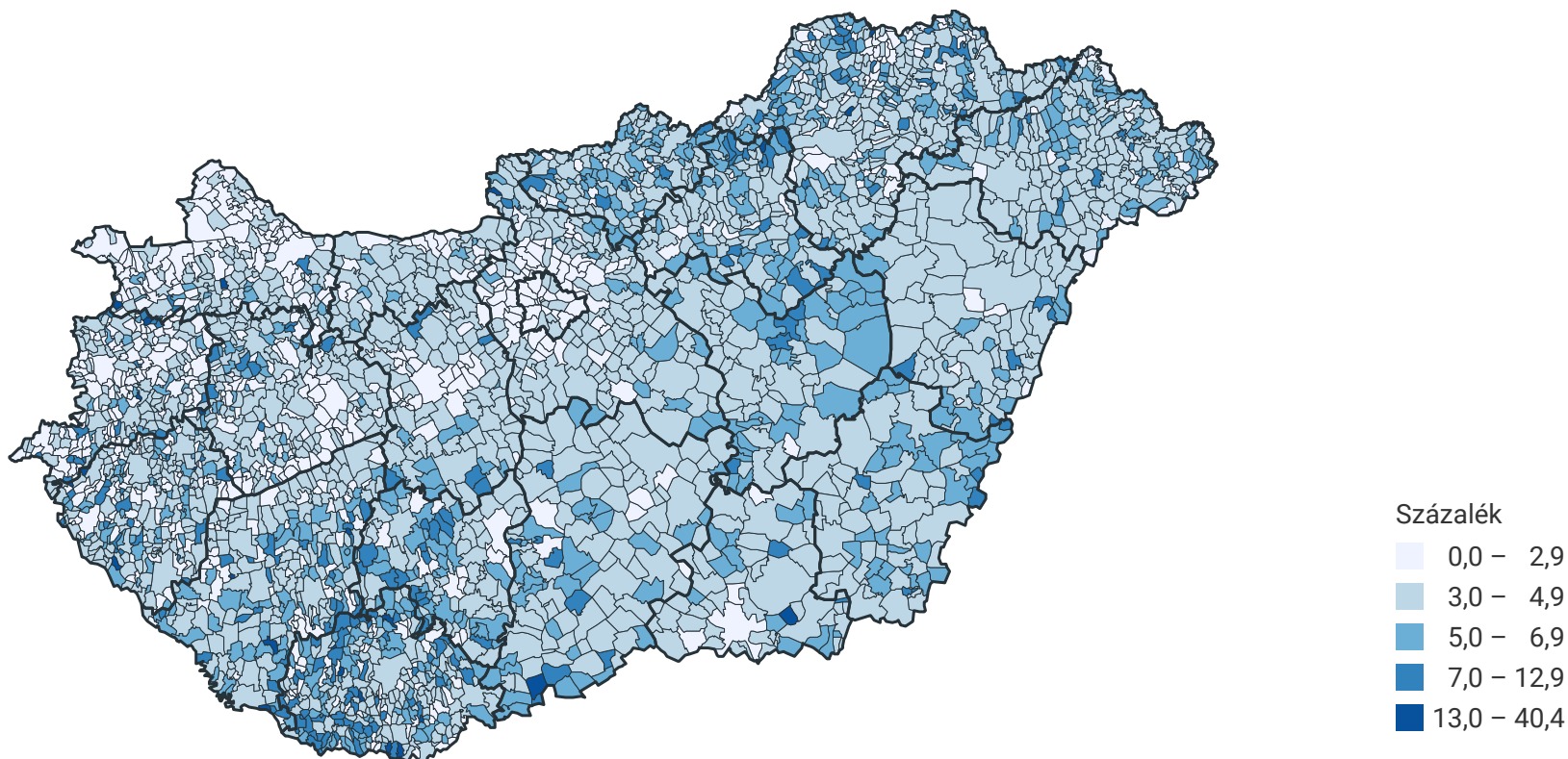
Egészségi állapota miatt korlátozott népesség aránya a 65 éves és idősebb népességben Magyarország településein,
2022

4.3. Súlyos korlátozottság település szerint a 16–64 éves népességben

Az egészségi állapota miatt súlyosan korlátozott népesség 10%-ot meghaladó aránya a 15–64 éves korcsoportban csak a kis lélekszámú és jórészt periferikus helyzetű településeken figyelhető meg. Ezzel szemben a nagyvárosokat és vonzáskörzetüket, valamint Győr-Moson-Sopron vármegyét alacsony arányok jellemzik. A dél-dunántúli és az északkeleti vármegyék esetében pedig nagy eltérések mutatkoznak a korlátozottsági arányokban. Végül a délkeleti területeken közepesen magasak az arányok.

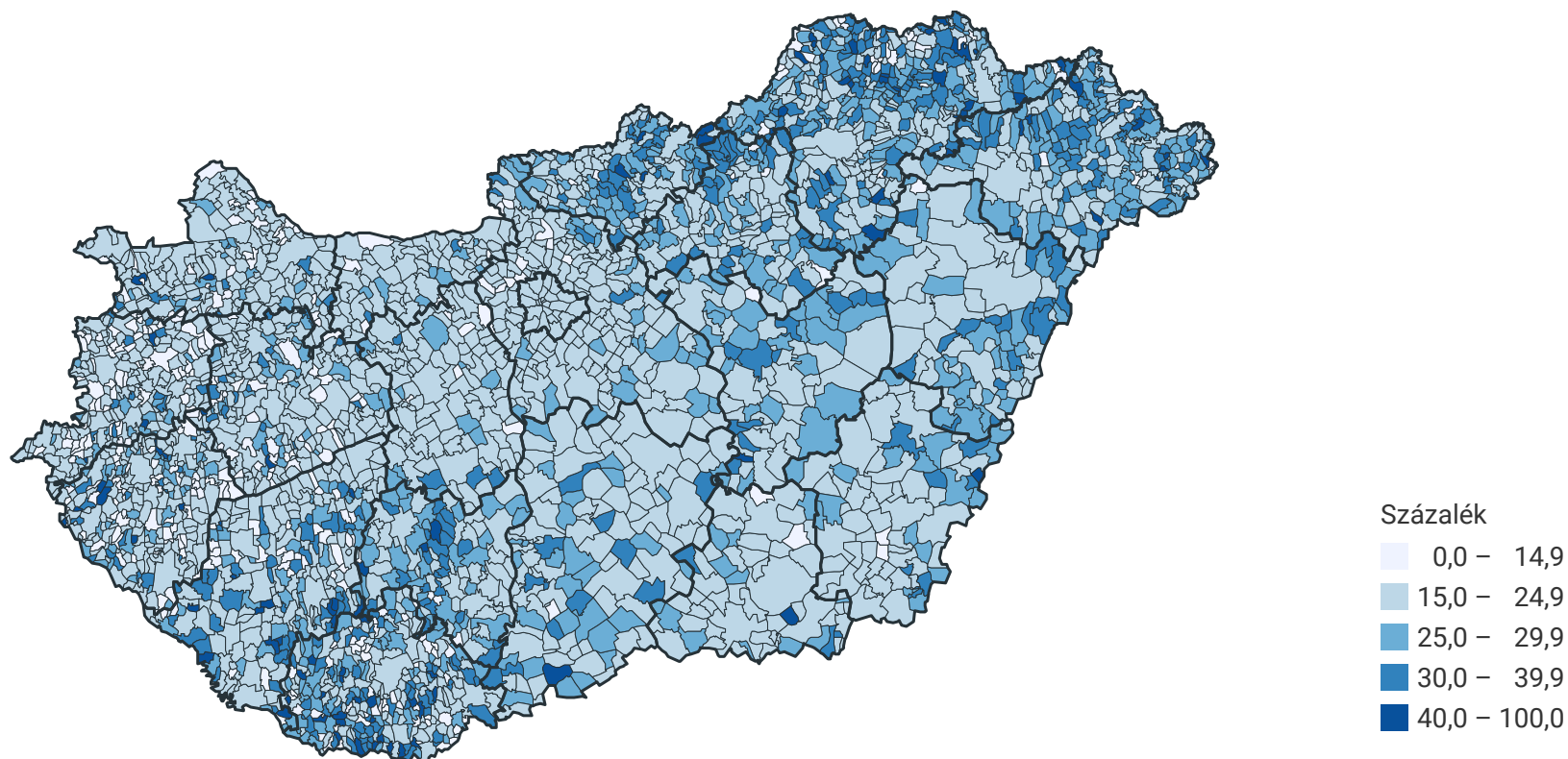
Egészségi állapota miatt súlyosan korlátozott népesség aránya a 15–64 éves népességben Magyarország településein, 2022

4.4. Súlyos korlátozottság település szerint a 65 éves és annál idősebb népességben

Míg a 65 éves és annál idősebb népesség esetében az egészségi állapota miatt súlyosan korlátozott népesség aránya a Dél-Dunántúlon és az északkeleti vármegyékben magas, addig a Dunántúl északi területeit alacsonyabb arányok jellemzik. Ugyanakkor mozaikszerűen ez utóbbi területen is kiemelkednek magas aránnyal jellemezhető települések, ahogy az ország keleti felén a román határ, a Tisza mente, valamint a Homokhátság térségében is.

Egészségi állapota miatt súlyosan korlátozott népesség aránya a 65 éves és idősebb népességben Magyarország településein, 2022

4.4. További adatok a Népszámlálási adatbázisból

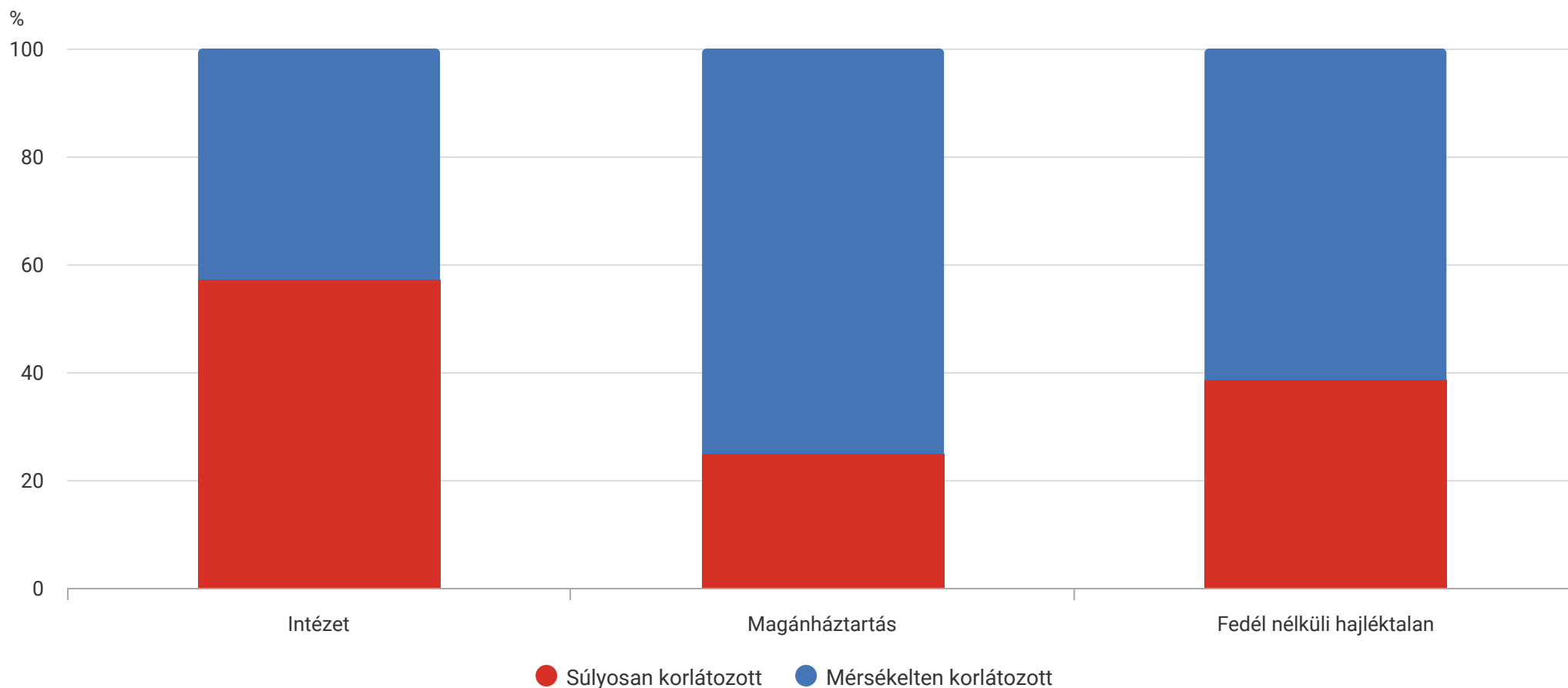
- ✦ [Egészségi okból fakadó korlátozottság településtípus szerint](#) ↗
- ✦ [Egészségi okból fakadó korlátozottság vármegye és régió szerint](#) ↗
- ✦ [Korlátozottság a látásban településtípus szerint](#) ↗
- ✦ [Korlátozottság a látásban vármegye és régió szerint](#) ↗
- ✦ [Korlátozottság a hallásban településtípus szerint](#) ↗
- ✦ [Korlátozottság a hallásban vármegye és régió szerint](#) ↗
- ✦ [Korlátozottság a járásban településtípus szerint](#) ↗
- ✦ [Korlátozottság a járásban vármegye és régió szerint](#) ↗
- ✦ [Korlátozottság az önellátásban településtípus szerint](#) ↗
- ✦ [Korlátozottság az önellátásban vármegye és régió szerint](#) ↗
- ✦ [Korlátozottság az emlékezésben, koncentrálásban településtípus szerint](#) ↗
- ✦ [Korlátozottság az emlékezésben, koncentrálásban vármegye és régió szerint](#) ↗
- ✦ [Korlátozottság a beszédben településtípus szerint](#) ↗
- ✦ [Korlátozottság a beszédben vármegye és régió szerint](#) ↗

5. Korlátozottság háztartástípus szerint

A korlátozott személyek túlnyomó része, 97%-a magánháztartásban él, 3% lakik intézetekben és gyakorlatilag elhanyagolható körökben a hajléktalanok aránya. A mérsékelten korlátozottak között 2% (31 ezer fő), a súlyosan korlátozottak közül 6% (41 ezer fő) él különböző intézetekben.

Az intézetben élő korlátozottak több mint fele (57%) súlyos korlátozottsággal él, míg a hajléktalanok között és a magánháztartásokban jóval alacsonyabb a súlyosan korlátozottak aránya (39, illetve 25%).

Korlátozottság háztartástípus szerint az ötéves és annál idősebb népességben, 2022

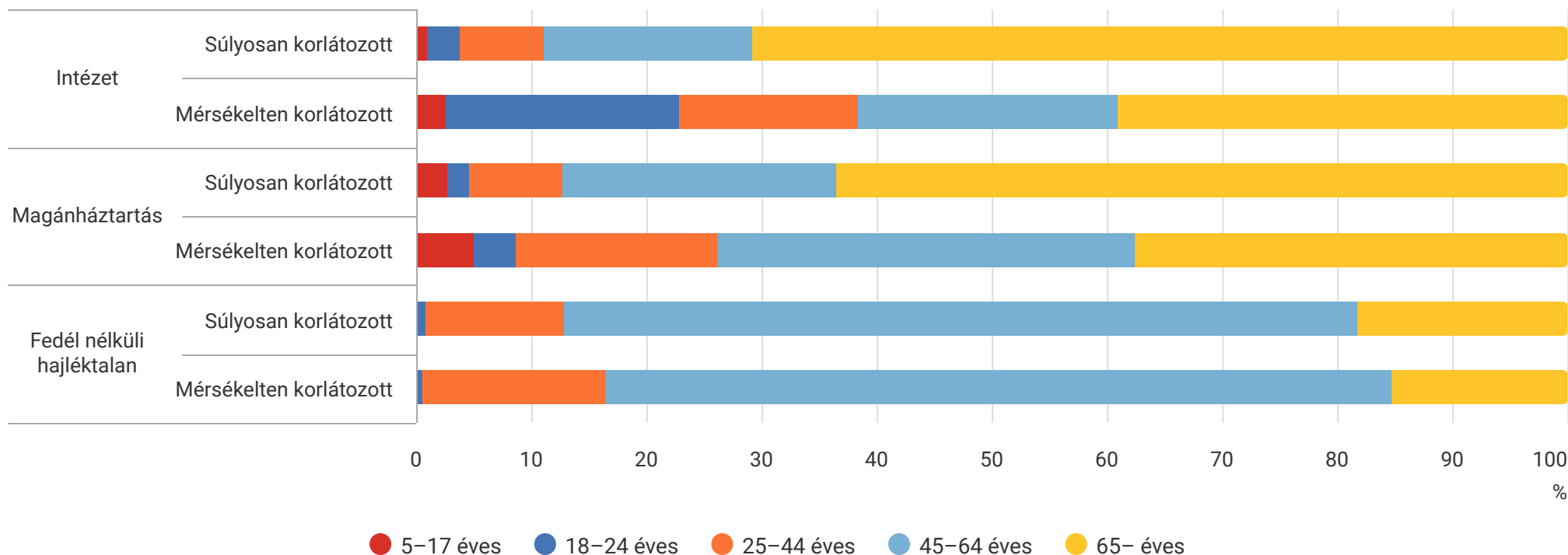
5.1. Korlátozottság korcsoport és háztartástípus szerint

A súlyosan korlátozottak között az intézetekben a magánháztartásokhoz viszonyítva nagyobb arányban élnek 65 éves és annál idősebbek, ugyanakkor alacsonyabb arányban élnek középkorúak (71, illetve 63%, valamint 18, illetve 24%).

Az intézetben élő mérsékelten korlátozottak között a magánháztartásokhoz viszonyítva ötször nagyobb a 18–24 éves fiatalok aránya (20, illetve 3,7%), míg a magánháztartásokban a gyermekek aránya némileg magasabb (5,0, illetve 2,5%).

A súlyosan és mérsékelten korlátozott hajléktalanok több mint kétharmada a 45–64 éves korosztályból kerül ki, és ebben a körben a legalacsonyabb az idősek aránya.

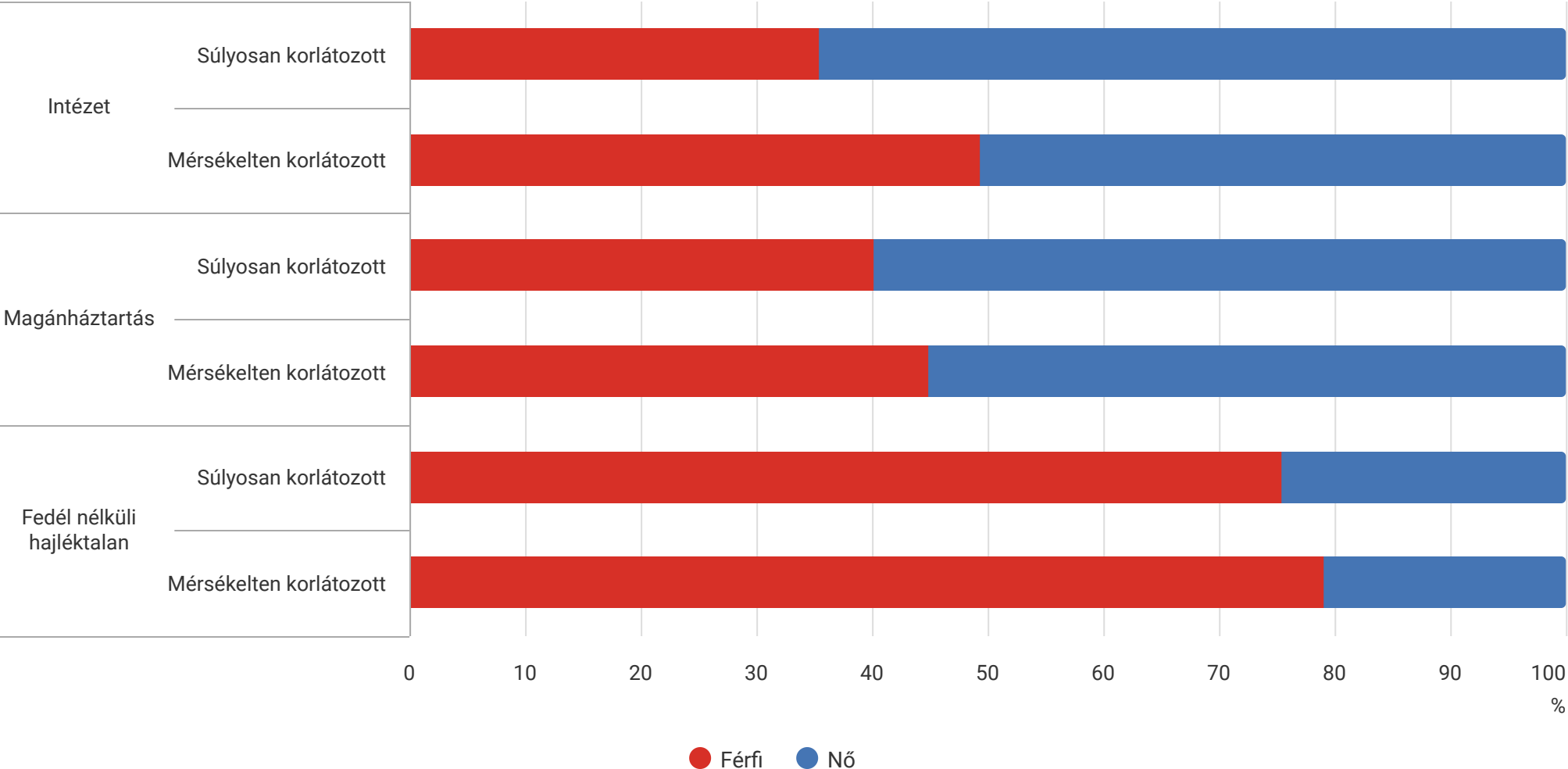
Korlátozottak korcsoport szerinti megoszlása háztartástípusonként, 2022

5.2. Korlátozottság nem és háztartástípus szerint

A magánháztartásban élő korlátozottak 44, az intézetben élők 41, a hajléktalan korlátozottak 78%-a férfi. A mérsékelten korlátozott férfiak 1,9, a nők 1,6%-a, a súlyosan korlátozott férfiak 5,7, a nők 6,9%-a került hosszú távra valamilyen intézménybe.

Korlátozottak nem szerinti megoszlása háztartástípusonként, 2022

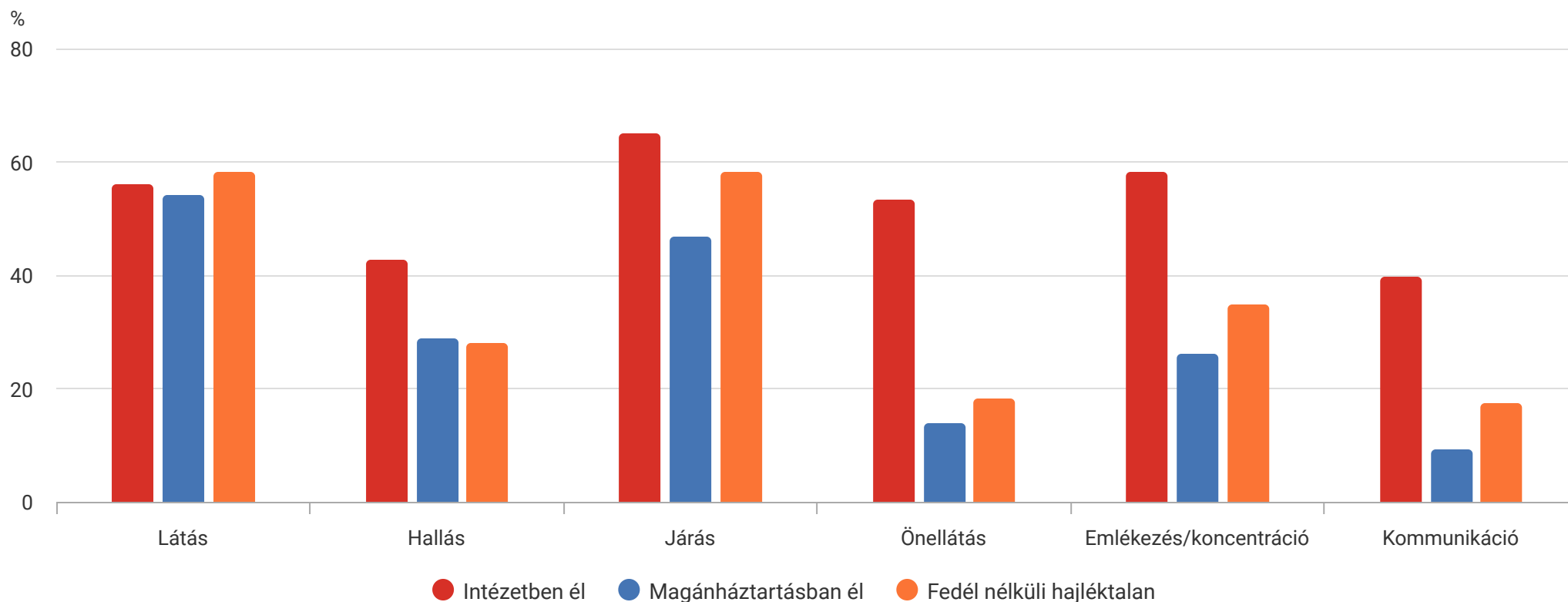

5.3. A korlátozottság területei háztartástípus szerint

Az intézetben élő korlátozottak között a magánháztartásban élőkhez viszonyítva különösen magas azok aránya, akiknek nehézségeik vannak az emlékezésben és koncentrációban, az önellátásban, illetve a kommunikációban (58, 53, illetve 40%). Az intézetekben élők leggyakoribb problémái a járás, emlékezés/koncentráció és önellátás terén jelentkeznek, de még a legkevésbé elterjedt kommunikációs nehézségek is négytizedüket érintik.

A magánháztartásokban és fedél nélkül élők körében az intézetben élőkhez viszonyítva a látás kivételével minden területen alacsonyabb a nehézségekkel szembesülők aránya.

A korlátozottság területei háztartástípus szerint, 2022

5.4. Súlyosan és mérsékelten korlátozottak háztartásnagyság szerint

598 ezer súlyosan korlátozott és 1,8 millió mérsékelten korlátozott személy él magánháztartásokban. Az eltérő korstruktúrával összefüggésben – a mérsékelten korlátozottakhoz viszonyítva – a súlyosan korlátozottak magasabb aránya él egyszemélyes háztartásban (28, illetve 20%). 168 ezer súlyosan korlátozott személynek a saját háztartásában kell boldogulnia.

Ugyanakkor a mérsékelten korlátozottak között – ahol magasabb a gyermekek és fiatalok aránya – többen élnek családban. Háromnegyedük egy vagy többcsaládos háztartásban él, a súlyosan korlátozottaknak ez csak a kétharmadáról mondható el.

Súlyosan és mérsékelten korlátozottak megoszlása háztartásnagyság szerint, 2022

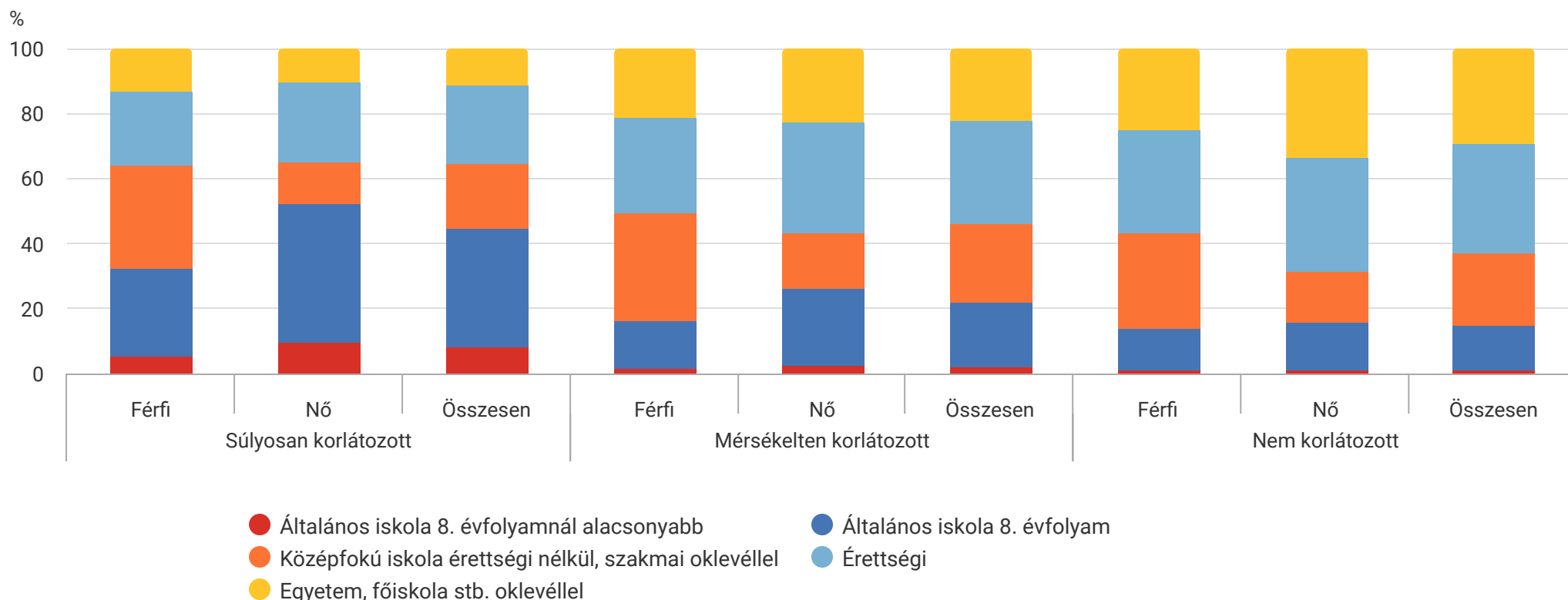
Háztartásnagyság	Súlyosan korlátozott	Mérsékelten korlátozott
Egycsaládos háztartás	58,8%	69,1%
Házaspár gyermek nélkül	23,3%	21,6%
Házaspár gyermekkel	15,4%	25,3%
Élettársi kapcsolat gyermek nélkül	4,1%	4,5%
Élettársi kapcsolat gyermekkel	3,5%	5,4%
Apa gyermekkel	2,0%	2,1%
Anya gyermekkel	10,4%	10,2%
Többcsaládos háztartás	6,6%	6,6%
Egyszemélyes háztartás	28,1%	20,1%
Egyéb összetételű háztartás	6,5%	4,2%
Összesen	100,0%	100,0%

6. Korlátozottság iskolai végzettség szerint

A súlyos korlátozottság hátrányt jelent az iskolázottság és azzal összefüggésben a munkaerőpiaci lehetőségek terén. A 25 éves és annál idősebb súlyosan korlátozottak körében a nem korlátozottakhoz viszonyítva sokkal magasabb a legfeljebb alapfokú végzettségűek és alacsonyabb a felsőfokú végzettségűek aránya (44, illetve 15, valamint 12, illetve 29%). A mérsékelten korlátozottak iskolázottsága sokkal közelebb áll a nem korlátozott népességhez.

A korlátozott nők iskolai végzettsége jobban elmarad a nem korlátozottakétól, mint férfiak esetében. Különösen hátrányos a súlyosan korlátozott nők helyzete.

Iskolai végzettség korlátozottság és nem szerint a 25 éves és annál idősebb népesség körében, 2022

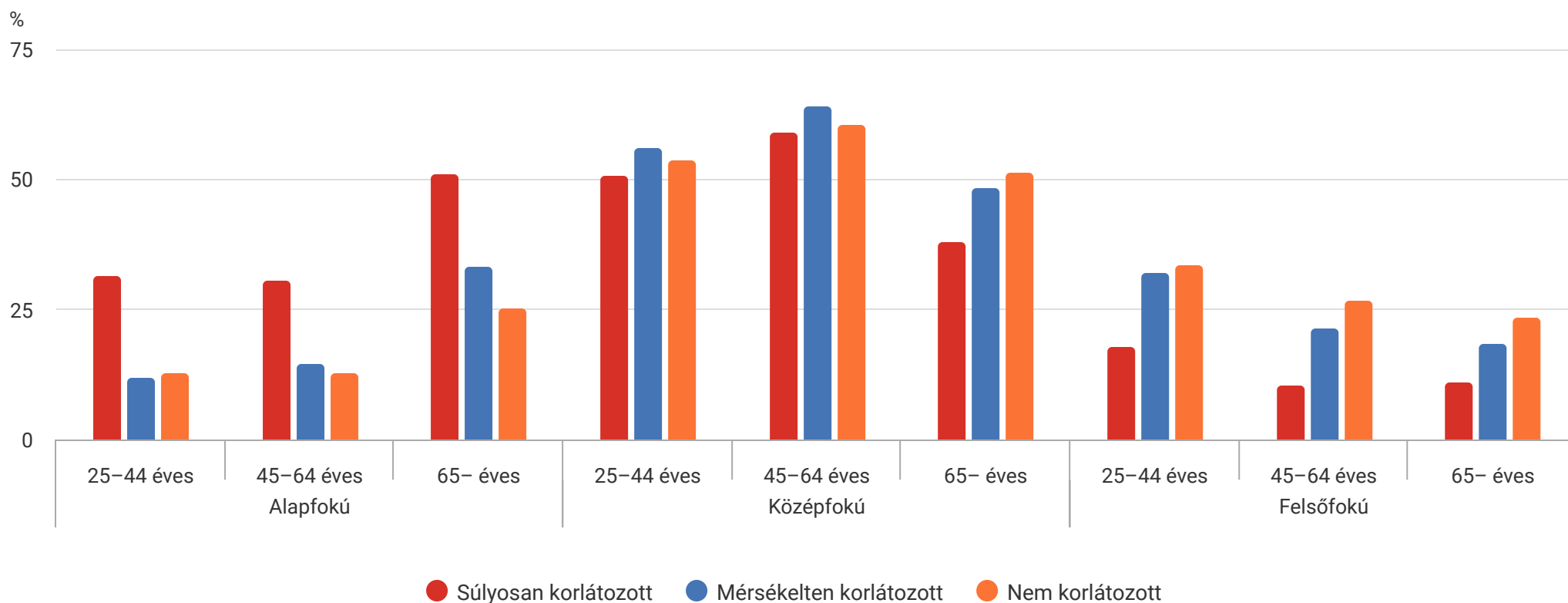

6.1. Iskolai végzettség korlátozottság és korcsoport szerint

Az alacsonyabb végzettségűek felül- és a magasabb végzettségűek alulreprezentáltsága a súlyosan korlátozottak körében különböző mértékben, de minden korcsoportban megfigyelhető. A nem korlátozottakhoz viszonyítva a 25–44 éves korosztályban a legmagasabb (közel két és félszeres) az alapfokú végzettségűek aránya, és a 45–64 évesek között a legalacsonyabb (kevesebb, mint feleakkora) a felsőfokú végzettségűek aránya.

A mérsékelten korlátozottak iskolázottsága jóval kevésbé marad el a nem korlátozottakétól, különösen a legfiatalabb, 25–44 éves korosztályban.

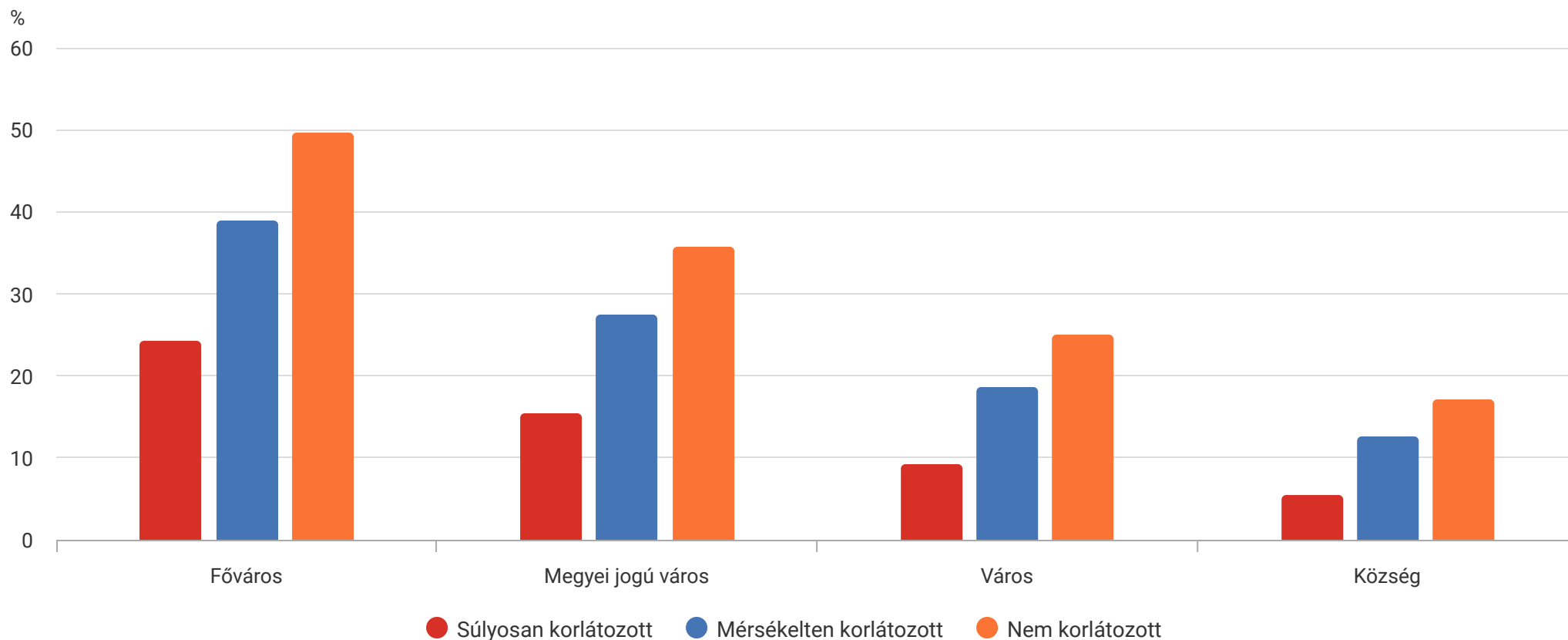
A 25 éves és annál idősebb népesség iskolai végzettsége korcsoport és korlátozottság szerint, 2022

6.2. Felsőfokú végzettségűek korlátozottság és településtípus szerint

Ahogy a teljes népességben, úgy a korlátozottak között is kiugróan magas a diplomások aránya a fővárosban, ezt követik a megyei jogú városok, majd a városok és falvak. A súlyos korlátozottaknál a falvakhoz képest négyszeres, a mérsékelt korlátozottaknál háromszoros a diplomások aránya Budapesten. Általában az is elmondható, hogy Közép-Magyarországon kívül Közép- és Nyugat-Dunántúl vármegyéiben magasabb a felsőfokú végzettségűek aránya a korlátozottak körében, mint az ország egyéb területein.

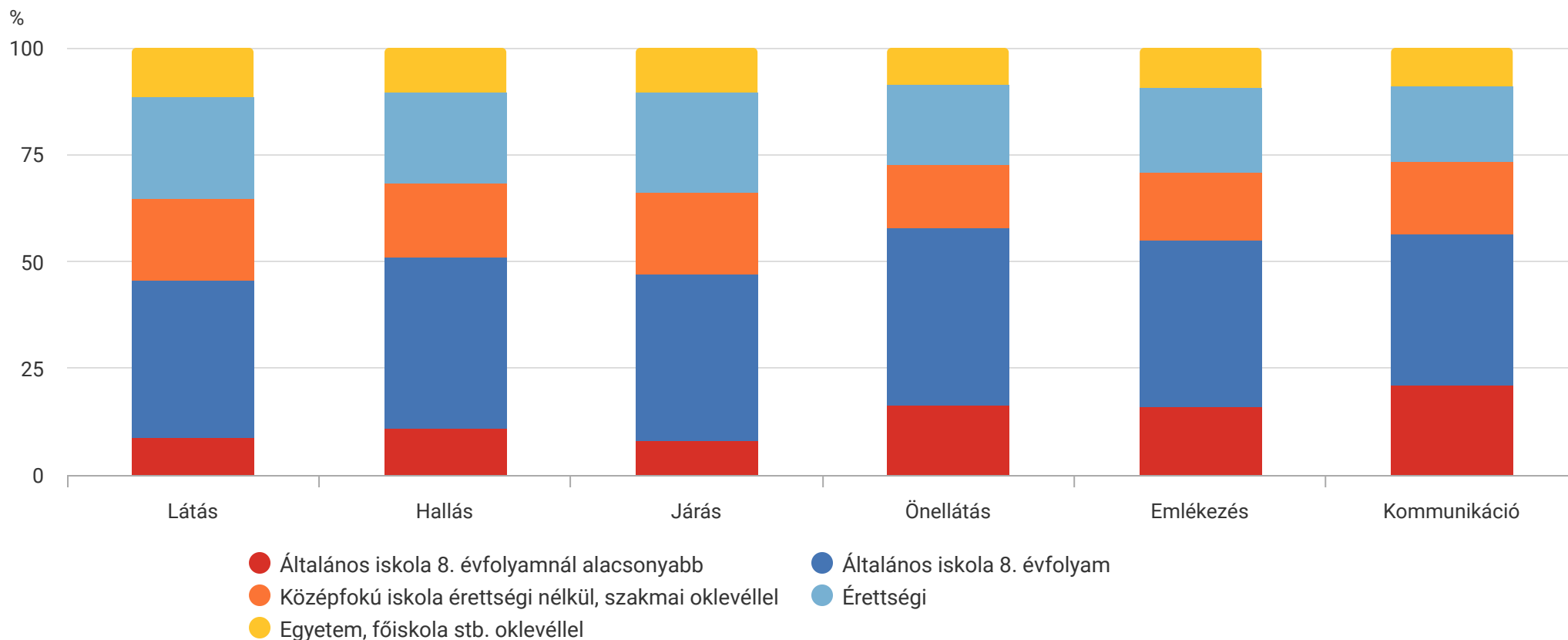
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és annál idősebb népességben korlátozottság és településtípus szerint, 2022

6.3. Súlyosan korlátozottak iskolai végzettsége a korlátozottság területe szerint

A súlyos nehézségek közül a látás terén érintettek között a legmagasabb a felsőfokú végzettségűek és a legalacsonyabb az alapfokú végzettségűek aránya, míg a skála másik végpontját az önellátásban, kommunikációban és emlékezésben/koncentrációban megtapasztalt nehézségek jelentik, amelyek esetében nagyobb az esély az alacsonyabb iskolai végzettségre. A kommunikáció terén érintett súlyosan korlátozottak közül minden ötödik még az általános iskola nyolcadik osztályát sem tudta elvégezni.

Súlyosan korlátozott 25 éves és annál idősebb népesség iskolai végzettsége a korlátozottság területe szerint, 2022

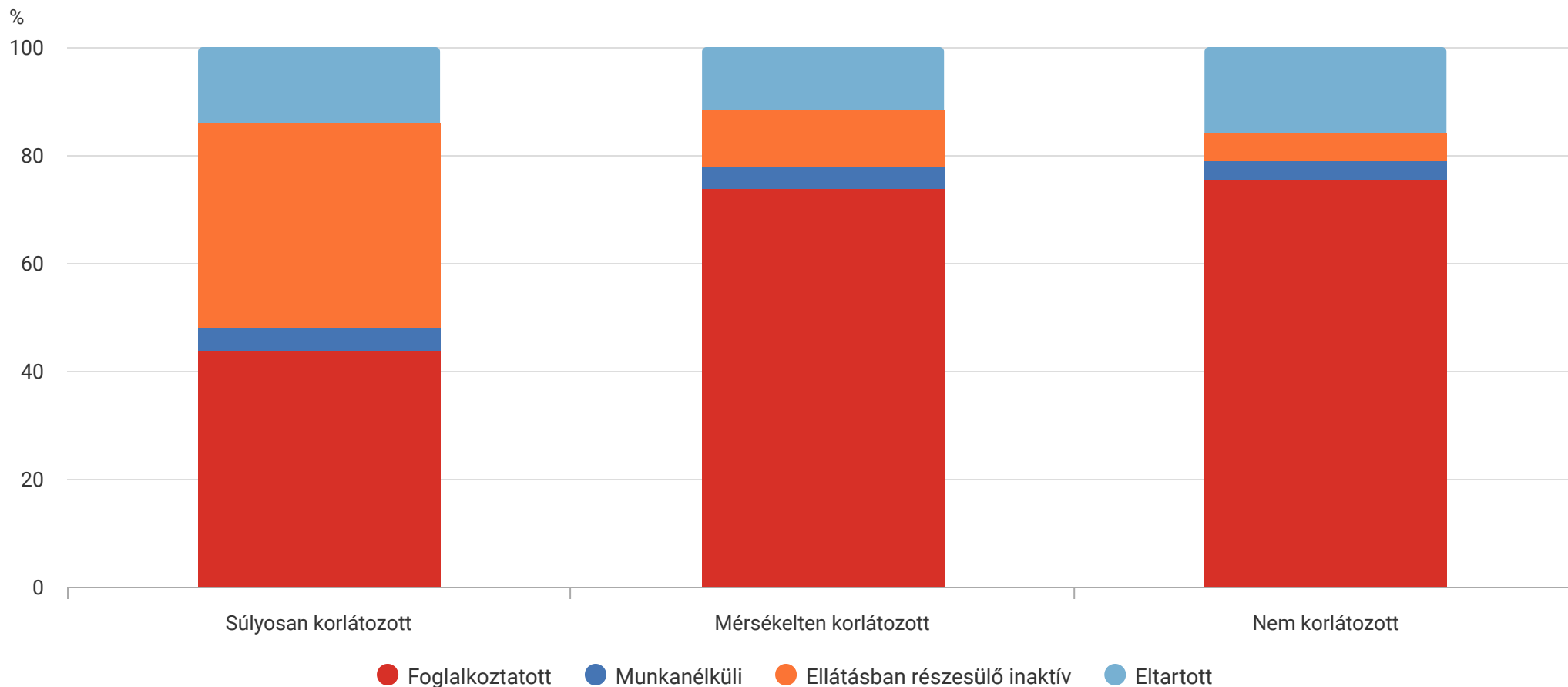
6.4. További adatok a Népszámlálási adatbázisból

✦ [Egészségi ok miatti korlátozottság iskolai végzettség szerint](#)

7. Korlátozottság gazdasági aktivitás szerint

Az alapvető tevékenységekben való súlyos korlátozottság megnehezíti a munkavállalást, számottevő hátrányt jelent a munkaerőpiacon. Míg a 15–64 évesek körében a nem korlátozottak 75, a mérsékelten korlátozottak 74%-ának van munkája, a súlyosan korlátozottak csupán 44%-a végez fizetett munkát. Ezzel párhuzamosan a súlyosan korlátozottak 38, a mérsékelten korlátozottak 11, míg a nem korlátozottak mindössze 5%-a ellátásban részesülő inaktív személy.

A 15–64 éves népesség gazdasági aktivitása korlátozottság szerint, 2022

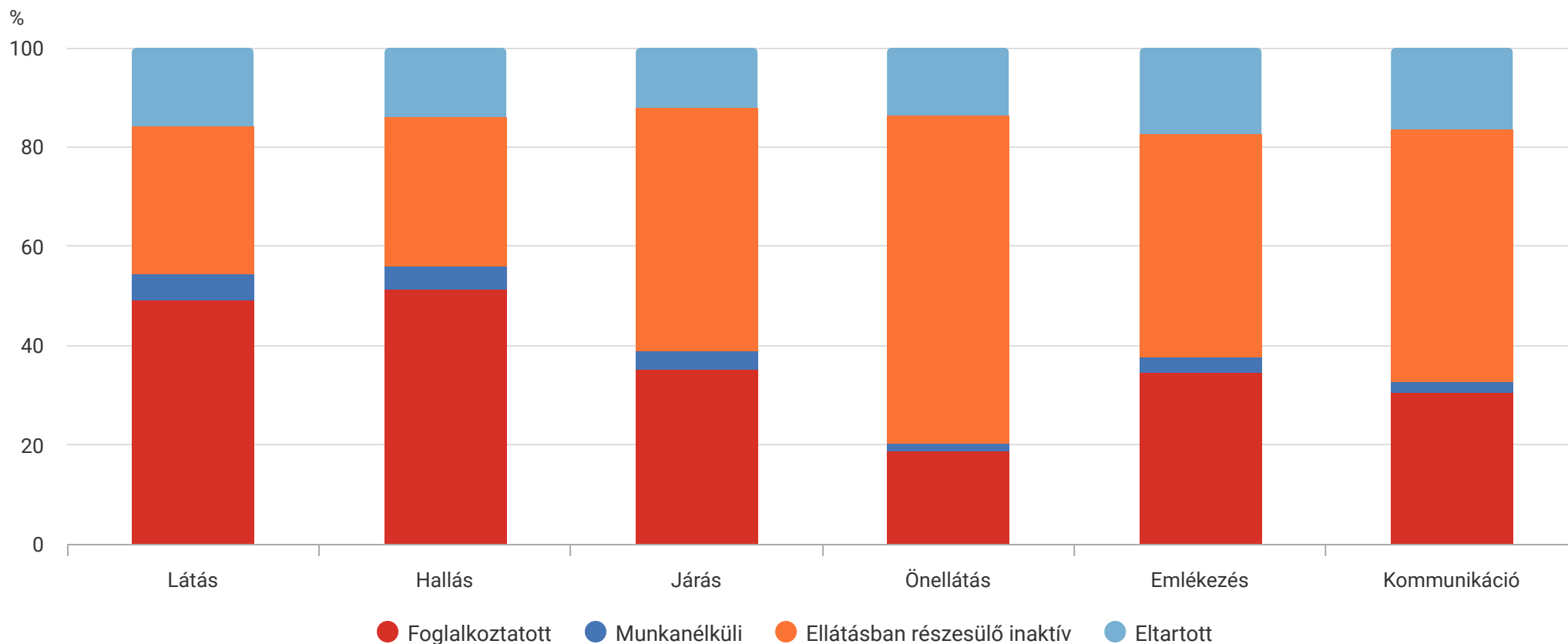

7.1. Súlyosan korlátozottak gazdasági aktivitása

A súlyosan korlátozottak között a hallásban és látásban korlátozottak foglalkoztatottsága a legmagasabb (51, valamint 49%), és az önellátásban érintetteké a legalacsonyabb (19%). A többi területen korlátozottak körében a foglalkoztatottság 30–35% között van.

Az ellátásban részesülő inaktívak aránya magasabb szintű az önellátásban, nyelvi kommunikációban, járásban, és emlékezésben/koncentrációban korlátozottak között (66, illetve 51, valamint 49, illetve 45%), és alacsonyabb szintű a látás- valamint hallásproblémával küzdők között (30–30%).

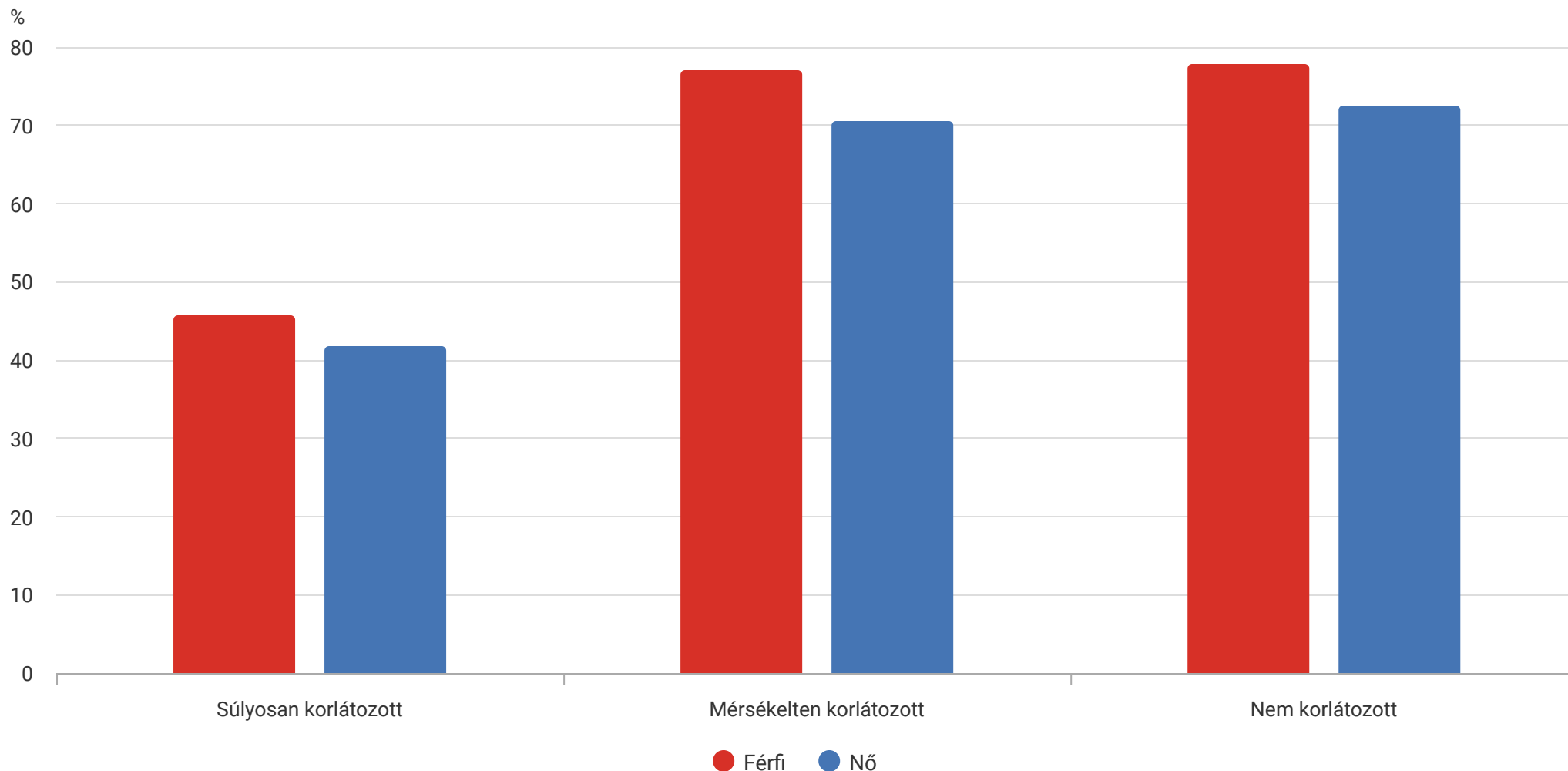
Súlyosan korlátozottak gazdasági aktivitása a korlátozottság területe szerint, 2022

7.2. Foglalkoztatottság korlátozottság és nemek szerint

A foglalkoztatottak aránya minden korlátozottsági kategóriában magasabb a férfiak között. A súlyosan korlátozott nők foglalkoztatottsága 3,9, a mérsékelten korlátozottaké 6,6, a nem korlátozottaké 5,3 százalékponttal alacsonyabb a férfiak foglalkoztatottságánál.

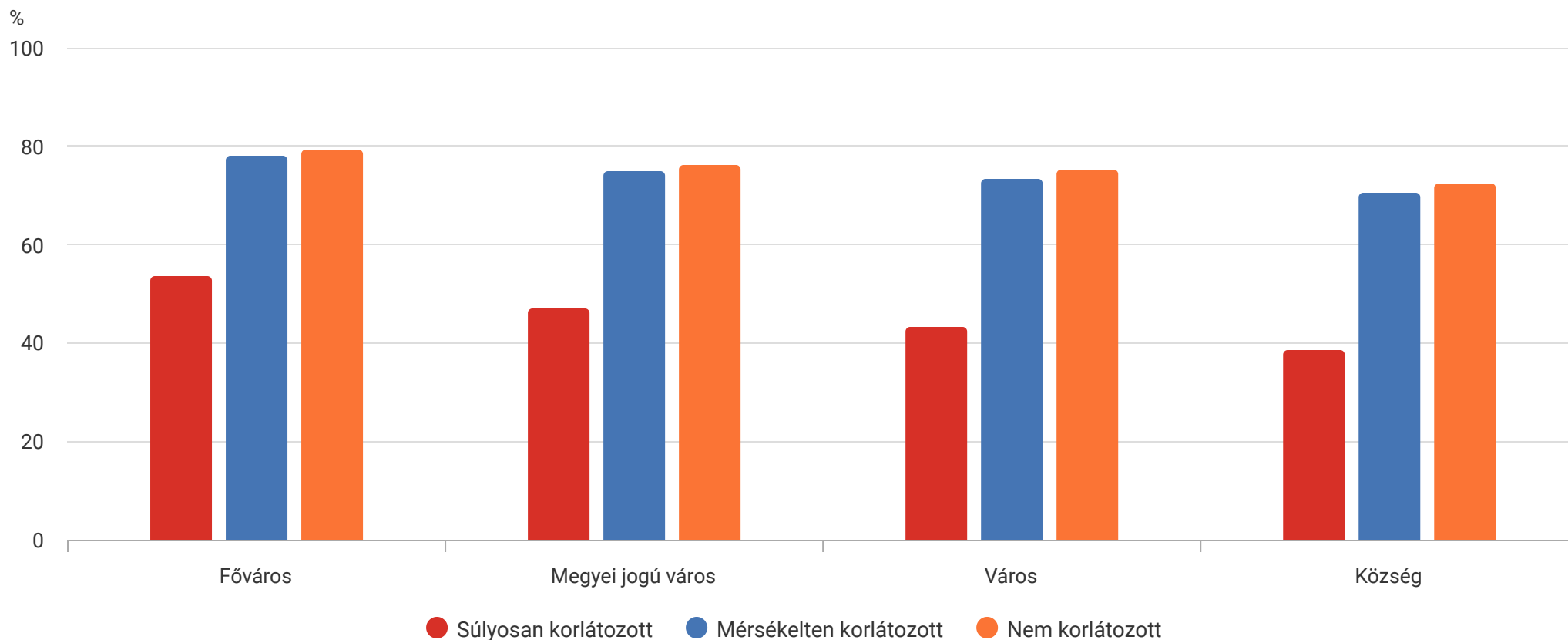
Foglalkoztatottság korlátozottság és nemek szerint a 15–64 éves népességben, 2022

7.3. Foglalkoztatottság korlátozottság és településtípus szerint

Minden korlátozottsági kategóriában a fővárosban a legmagasabb és a községekben a legalacsonyabb a foglalkoztatottság, azonban a súlyosan korlátozottak esetében jelentősebbek a területi különbségek. A községekhez képest a fővárosban a nem korlátozottaknál 6,7 százalékponttal, a mérsékelten korlátozottak között 7,7 százalékponttal, a súlyosan korlátozottak között 15 százalékponttal magasabb a foglalkoztatottság.

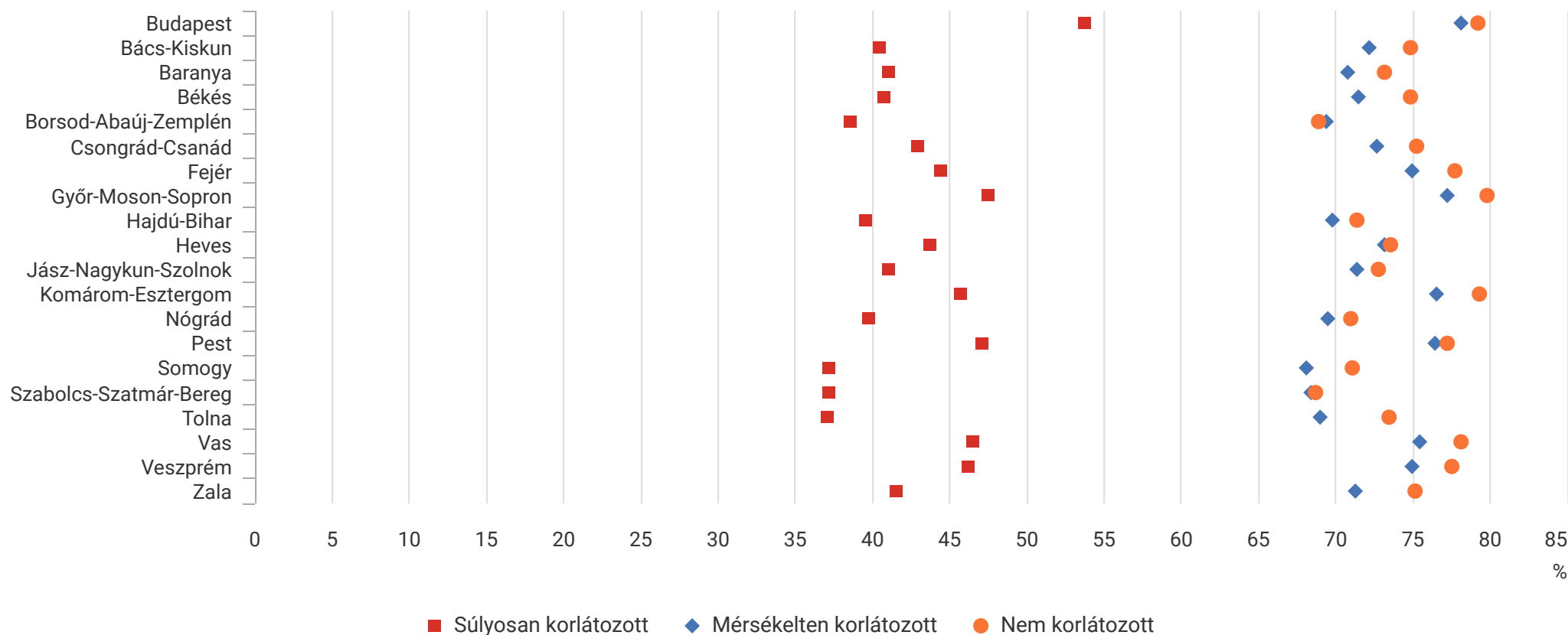
A 15–64 éves népesség foglalkoztatottsága korlátozottság és településtípus szerint, 2022

7.4. Foglalkoztatottság korlátozottság és terület szerint

Általában magasabb a foglalkoztatottak aránya az ország középső részén, illetve az északnyugati vármegyékben, és elmarad az átlagtól az északkeleti országrészen, valamint a Dél-Dunántúlon. Igaz ez a mérsékelten és súlyosan korlátozott népességre is, azonban a súlyosan korlátozottak között nagyobbak a területi különbségek: a leghátrányosabb helyzetű dél-dunántúli és észak-alföldi vármegyék foglalkoztatottsága 17 százalékponttal alacsonyabb a budapestinél, míg a mérsékelten korlátozottaknál és a nem korlátozottaknál 10 százalékpont a különbség.

A 15–64 éves népesség foglalkoztatottsága korlátozottság és vármegye szerint, 2022

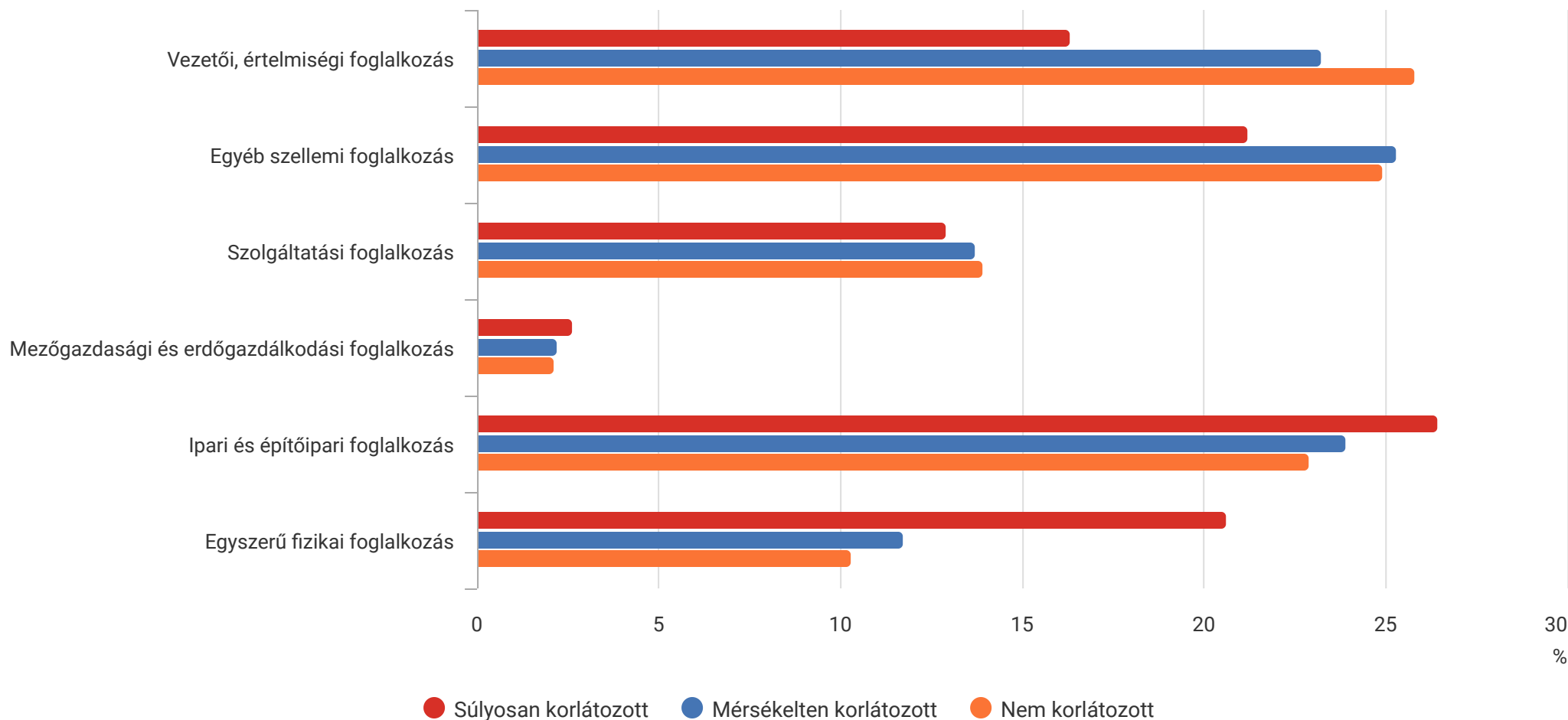
7.5. További adatok a Népszámlálási adatbázisból

✦ [Egészségi ok miatti korlátozottság_gazdasági aktivitás szerint](#)

8. Korlátozottság a végzett foglalkozások jellege szerint

A 15–64 évesek körében az egészségi okból korlátozottak a nem korlátozottakhoz képest kisebb arányban végeznek vezetői, értelmiségi foglalkozást, és nagyobb arányban vállalnak ipari és építőipari foglalkozást, továbbá egyszerű fizikai munkát. A súlyosan korlátozottak különösen magas aránya (47%) él egyszerű fizikai munkából vagy ipari, építőipari foglalkozásból.

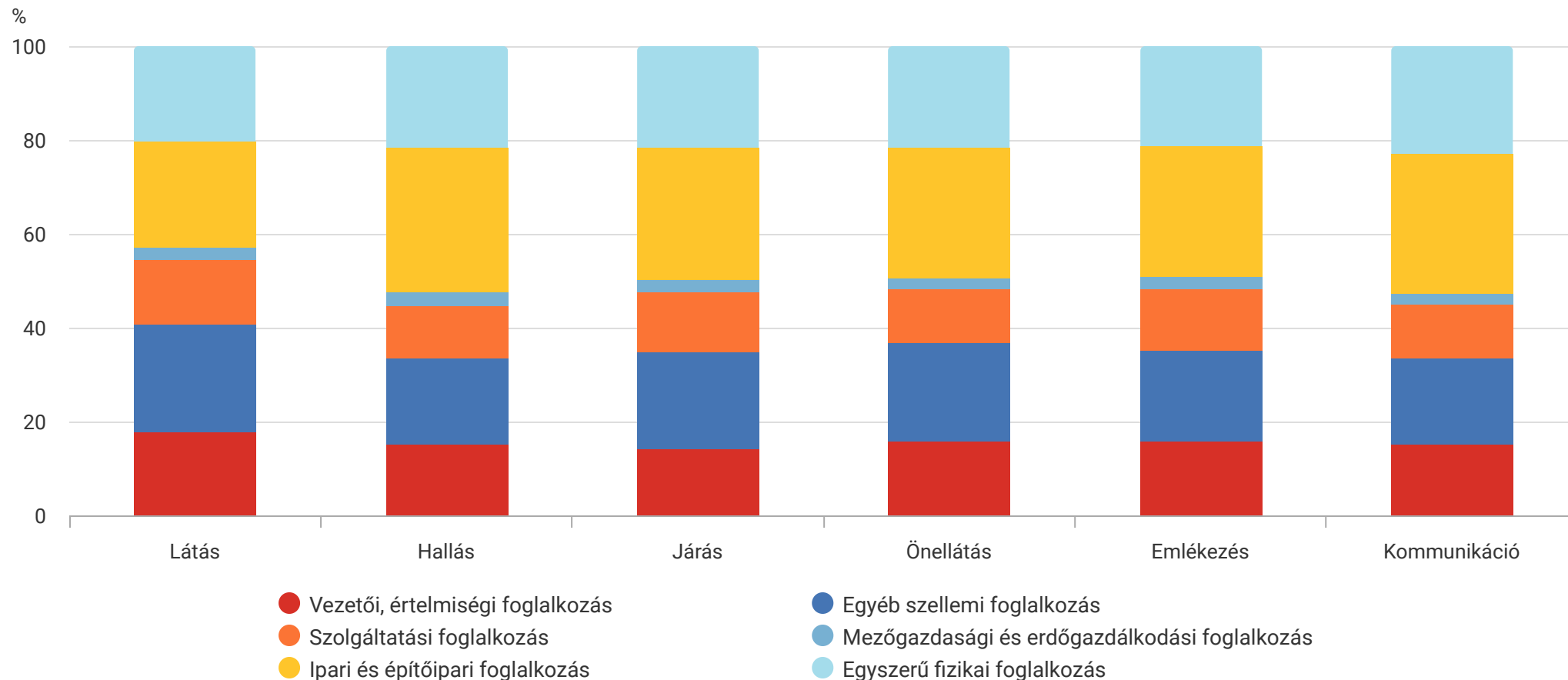
Foglalkozások jellege a 15–64 éves foglalkoztatottak körében korlátozottság szerint, 2022

8.1. Súlyosan korlátozottak foglalkozásai a korlátozottság területe szerint

A súlyosan korlátozott foglalkoztatottak között a legnagyobb arányban a látásban korlátozottak végeznek vezető, értelmiségi vagy egyéb szellemi foglalkozást (41%); az egyszerű fizikai, ipari és építőipari munkát végzők aránya pedig a nyelvi kommunikációban és hallásban korlátozottak között a legmagasabb (53, illetve 52%).

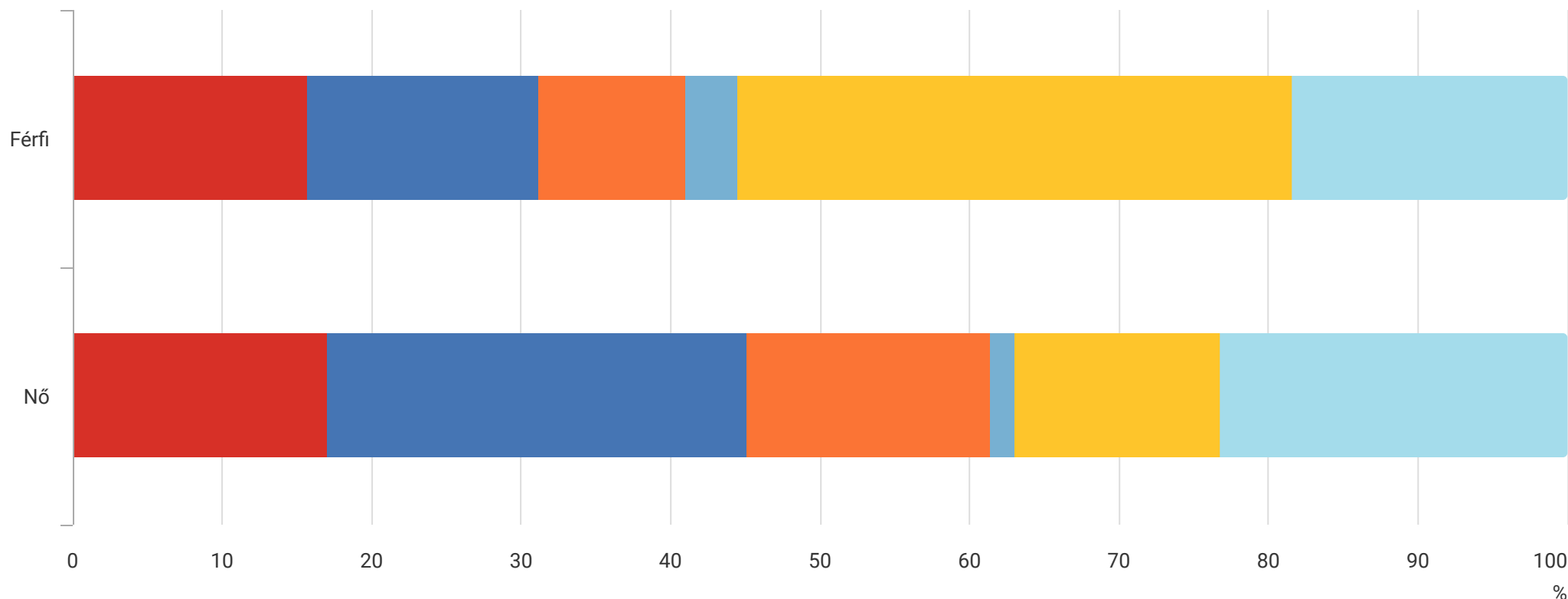
Súlyosan korlátozott, 15-64 éves foglalkoztatottak a foglalkozás jellege és a korlátozottság területe szerint, 2022

8.2. Súlyosan korlátozottak foglalkozásai nemek szerint

A súlyosan korlátozott, 15–64 éves foglalkoztatott népességben a nők a férfiaknál nagyobb arányban végeznek vezető és szellemi, illetve szolgáltatási foglalkozásokat, valamint egyszerű fizikai munkát, míg a férfiak körében az ipari és építőipari, a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások súlya a nagyobb.

Súlyosan korlátozott, 15–64 éves foglalkoztatottak a foglalkozás jellege és nem szerint, 2022

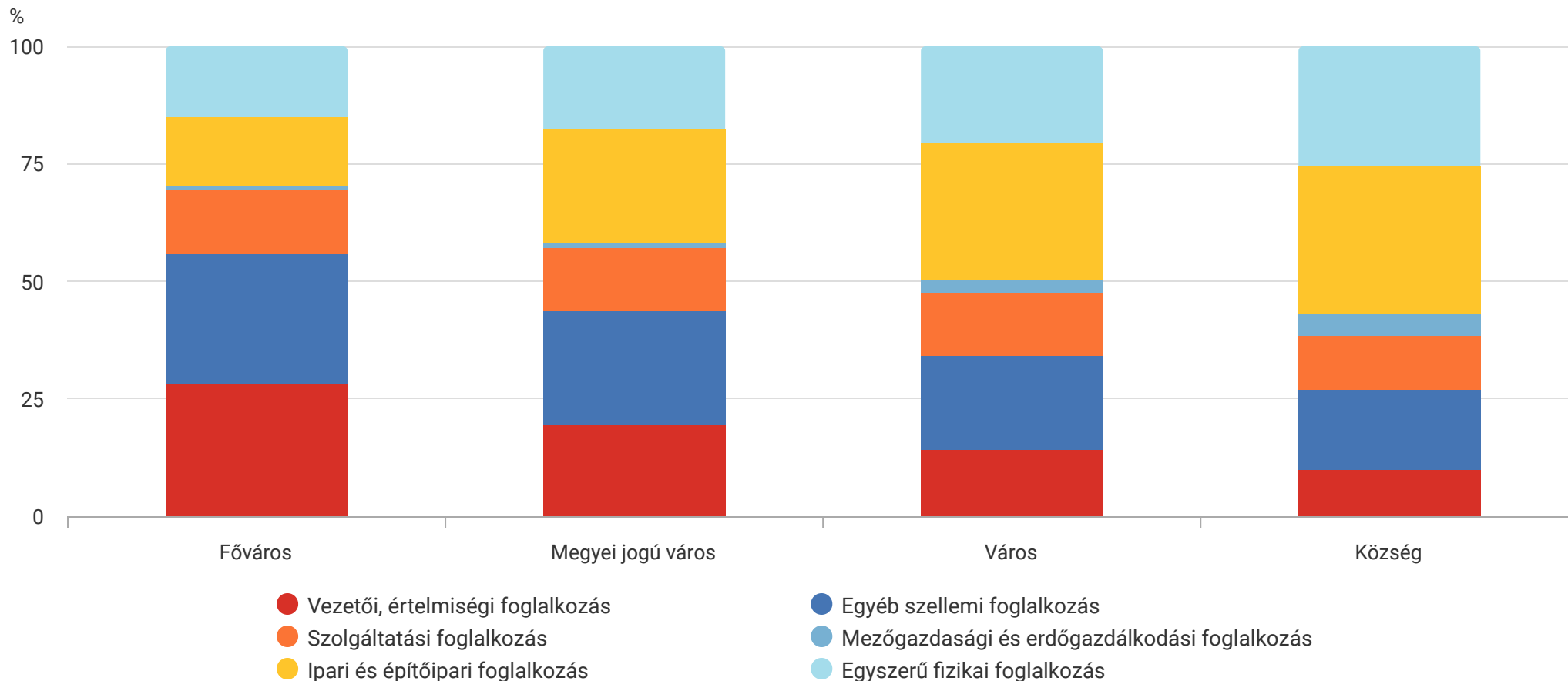
- Vezetői, értelmiségi foglalkozás
- Szolgáltatási foglalkozás
- Ipari és építőipari foglalkozás

- Egyéb szellemi foglalkozás
- Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozás
- Egyszerű fizikai foglalkozás

8.3. Súlyosan korlátozottak foglalkozásai településtípus szerint

Míg Budapesten a vezető vagy szellemi munkát végzők aránya a súlyosan korlátozott foglalkoztatottak között 56%, a községekben arányuk ennek felét sem éri el (27%). A vidéki kistelepüléseken a mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, ipari és egyszerű fizikai foglalkozások a meghatározók (62%), amelyek aránya Budapesten csak ennek fele (31%).

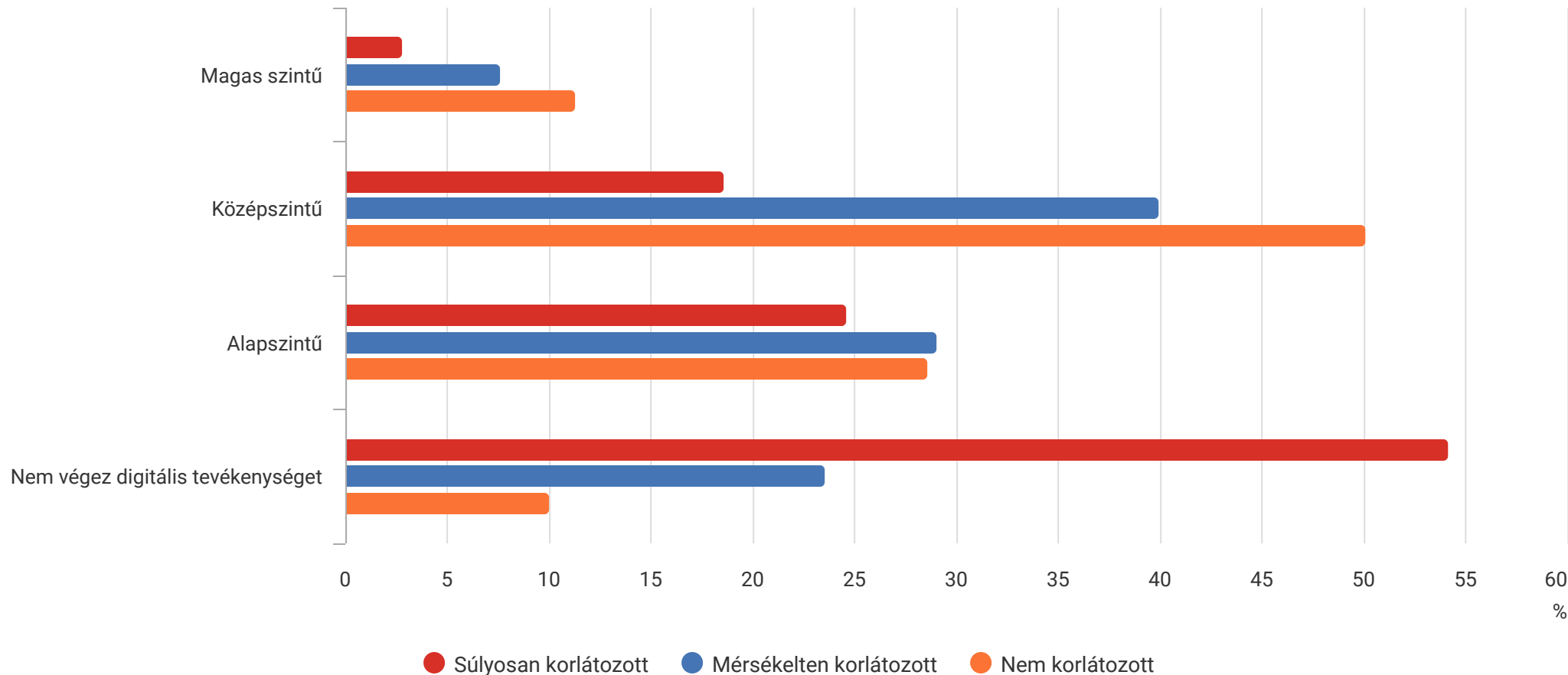
Súlyosan korlátozott, 15–64 éves foglalkoztatottak a foglalkozás jellege és településtípus szerint, 2022

9. Korlátozottság és digitális eszközhasználat

Az ötéves és annál idősebb népességben a nem korlátozottak 90, a mérsékelten korlátozottak 76, míg a súlyosan korlátozottak csak 46%-a végez rendszeres digitális tevékenységet. Az alapszintű digitális jártasságban (interneten böngészés, telekommunikáció) kevésbé nagyok a különbségek korlátozottak és nem korlátozottak között; a legalább középszintű digitális jártasság – online ügyintézés, vásárlás, szoftverhasználat – terén ugyanakkor jelentős a korlátozottak hátránya.

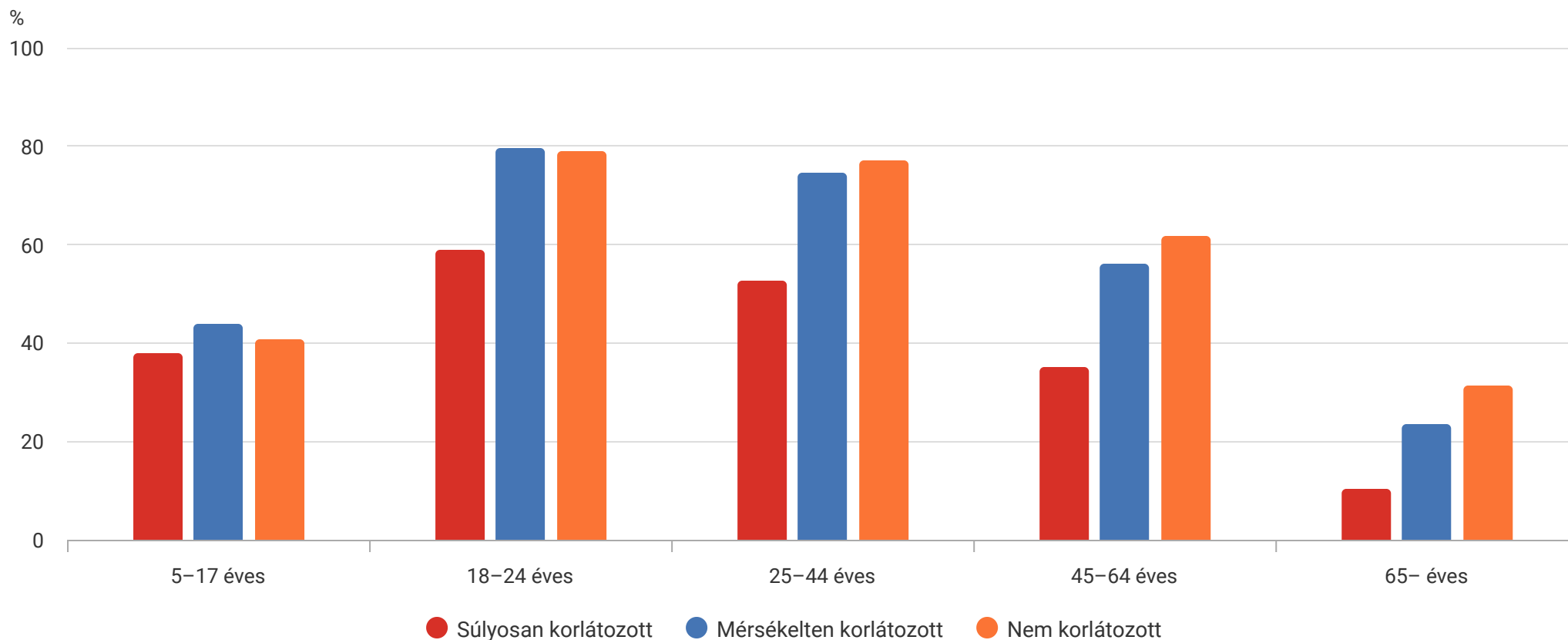
Digitális jártasság az ötéves és annál idősebb népességben korlátozottság szerint, 2022

9.1. Legalább közepes szintű digitális jártasság korlátozottság és korcsoport szerint

A mérsékelt korlátozottság csak a 25 éves és annál idősebbek esetében jelent hátrányt a digitális készségekben, a fiatalabbaknál inkább elősegíti a digitális jártasság megszerzését. A 25 évesnél fiatalabb mérsékeltén korlátozottak körében a legalább középszintű digitális jártassággal rendelkezők aránya 70, míg a nem korlátozottak csoportjában 66%. A súlyos korlátozottság ugyanakkor minden korcsoportban hátrányt jelent a digitális jártasságban, de ez a hátrány a gyermekek esetében kisebb.

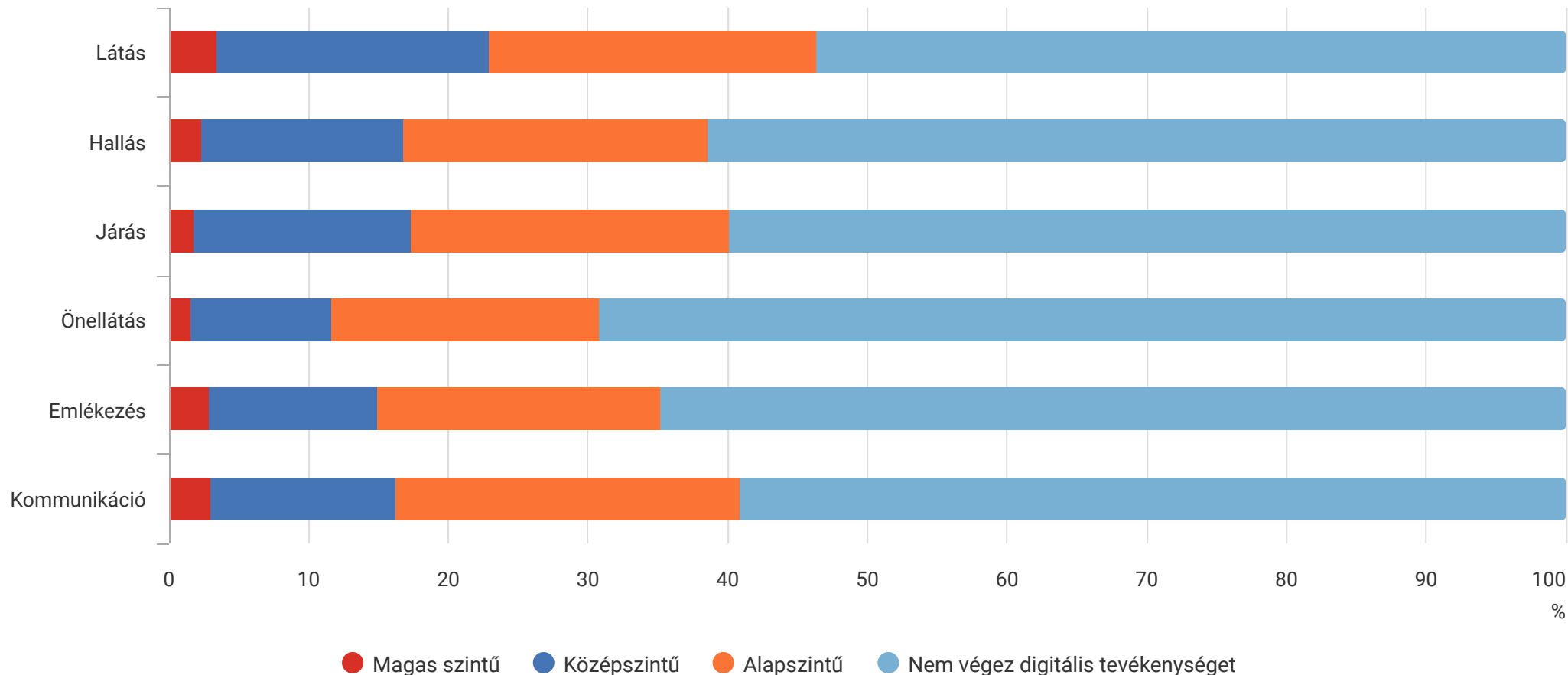
Legalább közepes szintű digitális jártassággal rendelkezők aránya korlátozottság és korcsoport szerint, 2022

9.2. Digitális jártasság a súlyos korlátozottság területe szerint

A súlyosan korlátozottak között különösen az önellátás és emlékezés/koncentráció terén nehézségeket megélők digitális jártassága alacsony. Az önellátásukban korlátozottak 31, az emlékezés/koncentrációban korlátozottak 35%-a végez rendszeresen valamilyen digitális tevékenységet. A legalább középszintű digitális jártassággal rendelkezők aránya az önellátásukban korlátozottak közt 12, az emlékezésben/koncentrációban korlátozottak közt 15%.

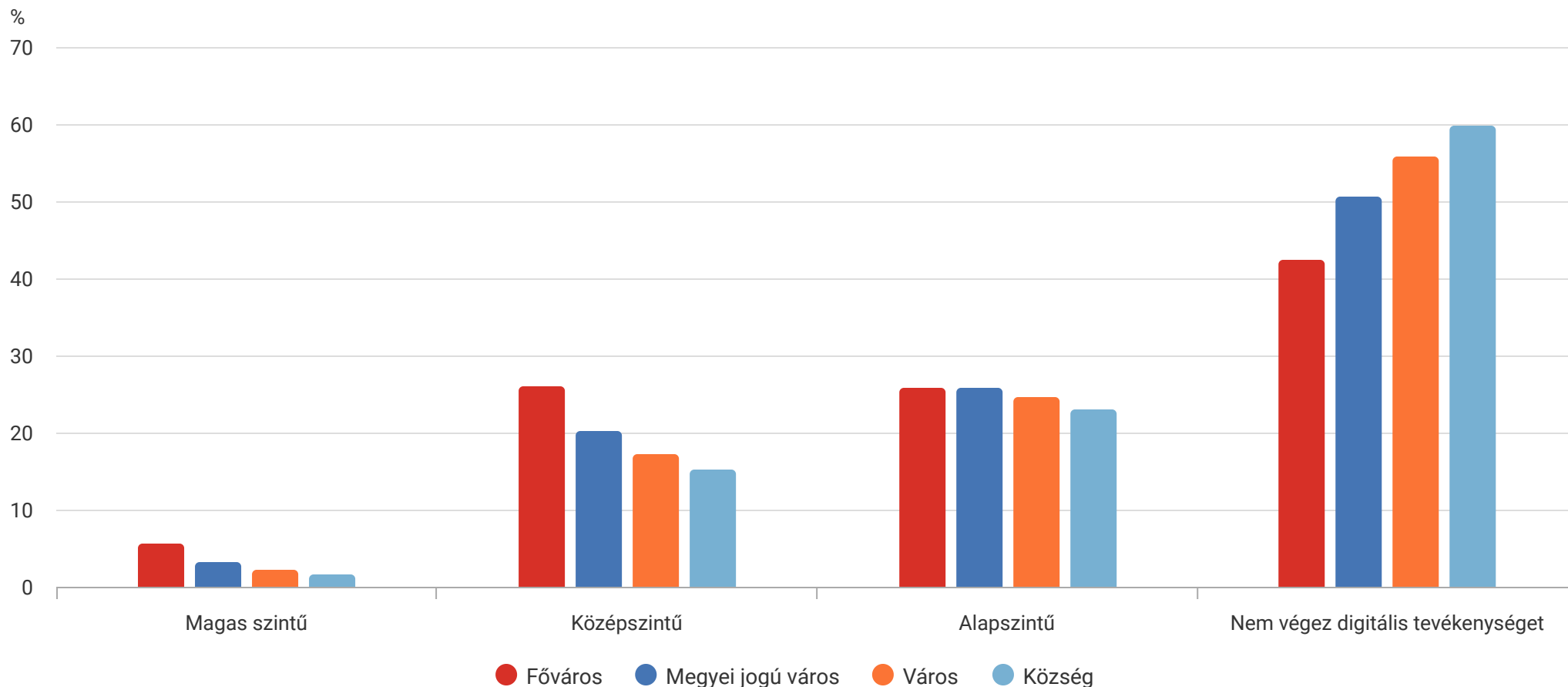
Digitális jártasság az öt éves és idősebb súlyosan korlátozottak között a korlátozottság területe szerint, 2022

9.3. Súlyosan korlátozottak digitális jártassága terület szerint

A fővárosban élő súlyosan korlátozottak között a községekben élőkhöz viszonyítva jóval magasabb a legalább középszintű digitális jártassággal rendelkezők aránya (32, illetve 17%), és kisebb azoké, akik nem végeznek rendszeres digitális tevékenységet (42 és 60%). A legalább középszintű digitális jártassággal rendelkezők aránya Közép-Magyarországon a legmagasabb (29%), a Dunántúlon 20%, az Alföld és Észak régióban 17%.

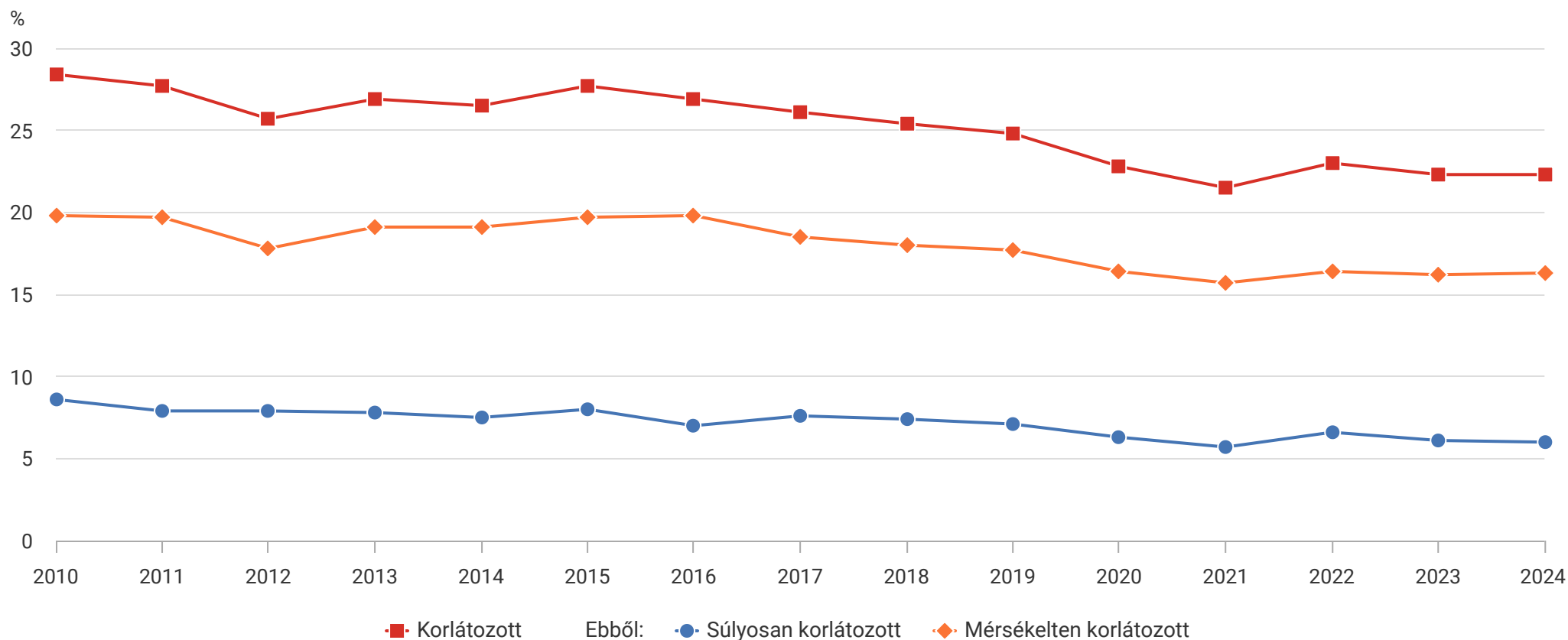
Súlyosan korlátozott ötéves és annál idősebb népesség digitális jártasság és településtípus szerint, 2022

10. Korlátozottság változása 2010–2024

Az elmúlt közel tizenöt évben enyhe csökkenést mutatott azok aránya, akik legalább fél éve korlátozottnak érezték magukat a mindennapi tevékenységeik elvégzésében egészségi állapotuk miatt. A korlátozottak aránya összességében 6 százalékponttal, a súlyosan korlátozottak aránya 3 százalékponttal, a mérsékelten korlátozottak aránya 4 százalékponttal csökkent. 2024-ben a lakosság valamivel több mint egyötöde volt korlátozott a mindennapi tevékenységeinek elvégzésében, súlyos nehézségekről 6, mérsékelt nehézségekről 16% számolt be.

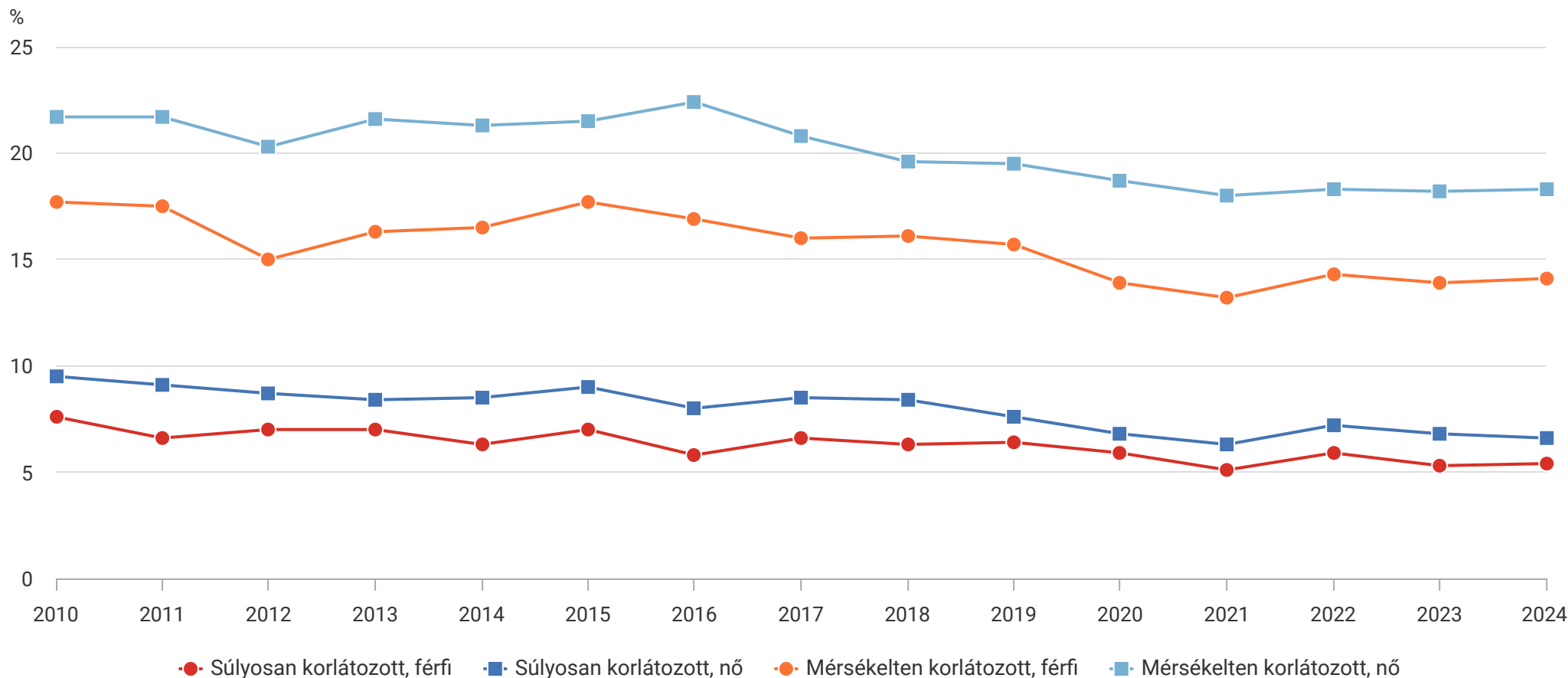
Korlátozottság a mindennapi tevékenységekben, 2010–2024

10.1. Korlátozottság a mindennapi tevékenységekben nemek szerint

A korlátozottság hosszú távú csökkenése a nőknél és férfiaknál is megfigyelhető, miközben a teljes időszakban a nők körében volt magasabb mind a mérsékelten korlátozottak, mind a súlyosan korlátozottak aránya. 2024-ben a nők egynegyede, a férfiak egyötöde tapasztalt meg hosszantartó korlátozottságot a mindennapi tevékenységeiben egészségi állapota miatt.

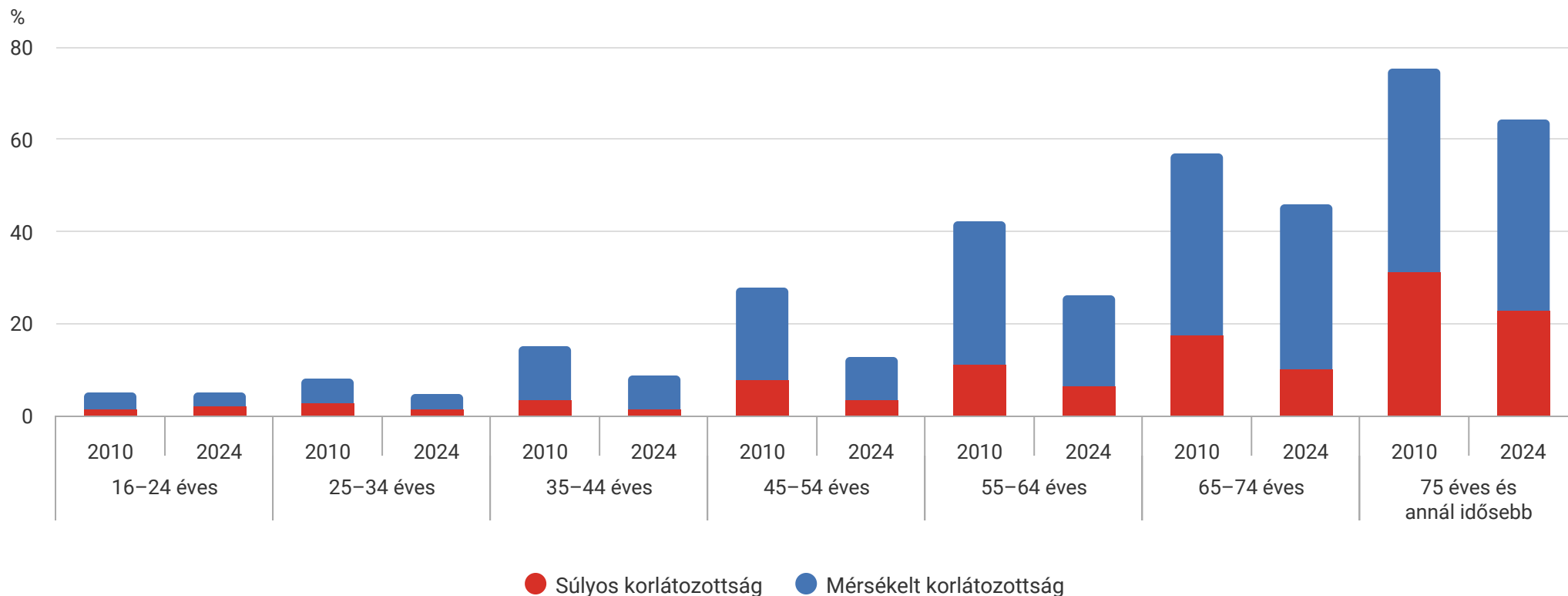
Korlátozottság a mindennapi tevékenységekben nemek szerint, 2010–2024

10.2. Korlátozottság a mindennapi tevékenységekben korcsoport szerint

A 25 éves és annál idősebb korosztályok mindegyikére vonatkozóan elmondható, hogy 2010 és 2024 között mind a súlyosan, mind a mérsékeltén korlátozottak aránya csökkent körükben. A 16–24 éveseknél a korlátozottak aránya összességében nem változott, de ezen belül a súlyosan korlátozottak aránya nőtt a vizsgált időszakban. A mindennapi tevékenységekben való tartós korlátozottság jelentős mértékben nő az életkorral: 2024-ben a 16–24 éves korosztály 5,0, míg a 75 éves és annál idősebbek 64%-át korlátozta az egészségi állapota a mindennapi tevékenységek elvégzésében.

Korlátozottság a mindennapi tevékenységekben korcsoport szerint, 2010–2024

10.3. További adatok a STADAT-ból

✦ [4.1.1.38. Korlátozottság nem és korcsoport szerint](#)

Jelen kiadvány 1–9. fejezetében szereplő adatok forrása a 2022-es Népszámlálás, mely Magyarország teljes lakosságára kiterjedő, általában tízévente megrendezett adatgyűjtés. Az ország egész területén egyidejűleg, azonos kérdésekkel és módszertannal, minden lakásra és személyre kiterjedően végzik. A népszámlálás pontos és részletes képet ad Magyarország teljes lakosságának méretéről, demográfiai és foglalkoztatási jellemzőiről, egészségi állapotáról, képzettségéről, etnikai és vallási összetételéről, valamint élet- és lakáskörülményeiről.

A népszámlálás a korlátozottságot a **Washington Group on Disability Statistics rövid kérdéssorával (WG-SS)** mérte. A WG-SS 6 kérdésből áll, amelyek az alapvető tevékenységekben – látásban, hallásban, járásban, önellátásban, emlékezésben/koncentrációban, nyelvi kommunikációban – jelentkező nehézségekre kérdeznek rá, a válaszkategóriák pedig a funkcióképesség teljes spektrumát lefedik az enyhétől a súlyos problémáig. **Súlyosan korlátozott**, akinek a vizsgált területek legalább egyikén nagy nehézségei vannak, vagy nem képes az adott tevékenységre. **Mérsékelten korlátozott** pedig, akinek csak kisebb nehézségei vannak a vizsgált területek legalább egyikén.

Mivel egy-egy személynek többféle fogyatékosága/korlátozottsága is lehet, a fogyatékoság/korlátozottság típusait bemutató ábránál (1. és 2. fejezet) az érintett személyek számának összege nem azonos a fogyatékosággal élők/korlátozottak számával.

A 7. fejezetben vizsgált **foglalkozási csoportok** a FEOR-kódok szerinti meghatározása az alábbi:

- vezető, értelmiségi foglalkozás: 1, 2, 01
- egyéb szellemi foglalkozás: 3, 4, 02
- szolgáltatási foglalkozás: 5
- mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozás: 6
- ipari és építőipari foglalkozás: 7, 8
- egyszerű fizikai foglalkozás: 9, 03.

A 10. fejezetben bemutatott adatok forrása az [Európai Jövedelmi és Életkörülmény Adatfelvétel](#) (EJÉF, korábban HKÉF), melynek keretében a KSH a háztartások jövedelmi viszonyairól, életkörülményeiről, illetve egyéb jellemzőiről gyűjt adatokat. Az adatfelvételt az Európai Unió valamennyi országában évente végrehajtják, egyrészt ugyanis ezek az adatok képezik az alapját az Európai Unió harmonizált, jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó statisztikáinak (EU-SILC).

Az EJÉF a magánháztartásokban élő népesség körében végzett, országosan reprezentatív felvétel. Jelen riportban a korlátozottság mérésére az évente lekérdezésre kerülő ún. **Global Activity Limitation Indicator (GALI) szolgál, amely a mindennapi tevékenységekben való korlátozottságra** kérdez rá. **Korlátozottnak** az tekinthető, akit legalább fél éve korlátoz valamilyen egészségi probléma a mindennapi tevékenységeinek elvégzésében.

- ✦ [Nyomtatható változat \(PDF\)](#)
- ✦ [Népszámlálási adatbázis](#)
- ✦ [Népszámlálás 2022 honlap](#)
- ✦ [Európai Jövedelmi és Életkörülmény Adatfelvétel](#)
- ✦ [EU statistics on income and living conditions](#) (angol nyelven)
- ✦ [Fogyatékoság, korlátozottság](#)

- ✦ Elérhetőségek:
kommunikacio@ksh.hu
[Lépjen velünk kapcsolatba](#)
Telefon: (+36–1) 345–6789
www.ksh.hu